

MOŠČANSKA SKUPNOST

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA SZDL MOSTE-POLJE

LETO IV.

MAJ 1963

ŠT. 5

1. maj - naš praznik!

Delavstvo vsega sveta praznuje 1. maja svoj praznik, praznik mednarodne delavske solidarnosti.

V naši domovini svobodno praznujemo DELAVSKI PRAZNIK šele po zmagi naše socialistične revolucije od leta 1945 dalje. Od takrat smo dosegli neprecenljive uspehe v našem gospodarskem in družbenem razvoju, v ustvarjanju in razvijanju vseh oblik sproščanja ustvarjalne aktivnosti slehernega proizvajalca - upravljalca, slehernega našega občana.

Ob praznovanju našega praznika se spominjamo leta 1941, ko je bila 27. aprila ustanovljena OF SLOVENSKEGA NARODA kot najširša in najmočnejša politična organizacija vseh naših rodoljubnih sil, ki je kasneje prerastla v zavestno družbeno manifestirajoče socialistične zavesti vseh naših delovnih ljudi v ustvarjanju socialističnih družbeno ekonomskih odnosov za izgraditev demokratičnega komunalnega sistema v obliki najširše tribune delovnih ljudi.

Letošnji 1. maj praznujemo tudi v duhu 20. obletnice ustanovitve naše SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE, ki so z njo ustvarjeni

temelji nenehnega in vitalnega napredka na vseh področjih naše družbe.

Z izredno trdno oporo našim socialističnim silam v njihovi napredni socialistični dejavnosti, v ureditvi temeljnih odnosov v družbeno ekonomski osnovi, je NASA NOVA USTAVNOST osnova nadaljnega usmerjanja celotnega gospodarstva in politične prakse na takšen način, ki bo spodbujal tako materialni razvoj države kakor tudi razvoj družbenega položaja človeka kot čedilje svobodnejšega ustvarjalca.

Nova ustava priteguje vsakega posameznika v proces upravljanja in odločanja, daje mu maksimum možnosti, da sam vidi rezultate svojega dela, da jih presoja in meri! To pa pomeni, da ustvarja iz njega ekonomsko in družbeno svobodnega in neodvisnega človeka, ki živi od svojega dela, osvobojen vsakega varuštva in mezdnih odnosov. Tem ustavnim načelom moramo uporno slediti vsi delavci, ker je to naša osnovna dolžnost in interes.

In v duhu vseh teh globokih družbeno-ekonomskih premikov, ki jih postavlja v ospredje naša nova ustavnost, praznujemo naš letošnji praznik - 1. MAJ!

Volili bomo

V torek, 16. aprila je bil v dvorani Titove mladine zbor širšega aktivna političnih delavcev naše občine. Udeleženci so kritično pregledali dosedanje delo in rezultate glede političnih, vsebinskih in organizacijsko-tehničnih priprav na volitve za občinsko, okrajno, republiško in zvezno skupščino.

Predvolilno delo je bilo dosedaj neposredno nadaljevanje živahne politične dejavnosti od 3. plenuma oziroma pisma IK CK ZKJ in ustavnih razprav. Najmanj s takim tonom dela kaže nadaljevati ne samo do volitev, temveč še posebej po njih. Ob volitvah pa velja poudariti zlasti tole: Vse naše skrbi naj prevevajo širša - zvezna in republiška merila, kajti le tako lahko tolaščijo razvoj naših družbenih potreb in zahtev v osnovnih celicah naše družbe, torej tudi v naši občini. Če namreč danes družba ne uspe vedno zadovoljiti vseh vedno večjih zahtev občanov, je to širše vprašanje in pri sedanjih konkretnih akcijah ne moremo do-

pustiti nekaterih ozkih lokalističnih teženj. Prav tako ne smemo iti mimo premajhne skrbi za družbeno angažiranje žena in mladine. Politično utrjevanje naših načel lahko bistveno pripomore k odpravljanju teh pomanjkljivosti. Dosedanji demokratični način izbire kandidatov nam potrjuje, da bomo tu lahko še zaostriili načelo kvalitete naših skupščin (čimširša razgledanost, poštenost in pridnost naših kandidatov) in načelo strukture posameznih zborov (participacije delavcev iz proizvodnje, prosvete, zdravstva, žena in mladine itd.) Take ljudi v naši občini imamo, treba jih je le angažirati - toliko bolj, ker ne gre razumeti načela rotacije kot načela, ki naj bi bil sam sebi namen! Čim širši krog občanov bo vključen v družbeno samoupravo in komunalno dejavnost, tem bolj bomo dokazali, da so nam jasni cilji rotacije: boj proti subjektivnim gledanjem, praktičizmu, rutinerstvu itd. Zato lahko kandidira en sam ali pa tudi dva kandida-

ta; načelo usmerjanja izbire naj bo pri tem edino merilo.

Dosedanji gospodarski, politični in drugi uspehi so dovolj zgovorno dejstvo za našo vsakodnevno politično prakso na delovnem mestu, v krajevni skupnosti, na

terenu itn. Problemi seveda tudi obstajajo, a tudi njih analiza je znana; občani naj oboje zvedo, saj se bodo tudi preko tega spoznali z odgovornostjo dela, ki stoji pred novimi kandidati. (Nadalj. na 2. str.)

OBCINSKI KOMITE ZKS
OBCINSKI ODBOR SZDL
OBCINSKI SINDIKALNI SVET
OBCINSKI ODBOR ZB
OBCINSKI KOMITE ZMS
IN VSE OSTALE DRUŽBENE
IN POLITICNE ORGANIZACIJE

čestitajo
vsem občanom
ob prazniku dela
1. maju

DELAVCI O SVOJEM DELU

JANKO TRIBUŠON

Janko Tribušon je kemijski tehnik v kemični tovarni. Zaradi svoje sposobnosti in prizadevnosti je že nekaj časa vodja proizvodnje in dela na delovnem mestu, ki je bilo prvotno predvideno za inženirja. Temu seveda nikakor ni vzrok pomanjkanje visokokvalificiranega kadra, ampak

je to rezultat nečesa povsem drugega — kemična tovarna se namreč zaveda, da tudi med fakultetno izobraženimi ljudmi ne bi na-

šla boljšega vodjo proizvodnje, kot je Janko Tribušon.

Ko smo ga obiskali je bil seveda čez glavo zaposlen in smo morali počakati, da je opravil vsaj najnujnejše. Ko nam je ves zadihan in nasmejan končno le prisedel, smo ga kot vodilnega uslužbenca in človeka z dolgotrajno samoupravno prakso zapeljali v malce bolj deloven razgovor.

Kaso se razvija samoupravljanje v kemični tovarni?

Zadnji čas smo prešli na decentralizacijo delavskega samoupravljanja in s tem tudi na njegovo razširitev, tako da je trenutno že vsak peti delavec v naši tovarni tudi samoupravljaev. S tem se je ozek krog samoupravljaev razširil in zdaj dobivamo iz delavskih vrst že veliko število koristnih predlogov in sugestij. Za zdaj imajo sicer delavski sveti v posameznih enotah samo posvetovalni značaj, vendar je že to velikega pomena za nadaljnji razvoj delavstva in tovarne. Razpravljamo pa seveda tudi o tem, da bi na vsako teh samoupravnih enot prenesli tudi upravljanje s sredstvi.

Ali se rezultati samoupravljanja že kažejo tudi v proizvodnem procesu in v samih delavcih oziroma v njihovem odnosu do dela?

Ti rezultati so zdaj že vidni. Prej je delavec z nekakšno razredno prizadetostjo zmerom stal zunaj vsega, zdaj pa ga vsak tovarniški problem pošteno zanima. Pri nas delavci na primer kaj hitro reagirajo na kvaliteto surovin ali na kakršnokoli škodo. Za tem tiči po eni strani materialni interes, ker vedo, da bodo s slabšo kvaliteto materialno prikrajšani, po drugi strani pa se tudi ustvarjalno identificirajo s kvaliteto proizvodov in nočejo, da bi bil njihov izdelek slab.

Toda za nadaljnji razvoj samoupravljanja v ustvarjalno skupnost je v tovarni za zdaj še vse preveč objektivnih težav. Proizvodna sredstva v kemični tovarni so stara in delavci že leta in leta čakajo na nova, kar destruktivno vpliva na celotni kolektiv. Kolektiv še zdaj ne ve, ali naj vlaga denarna sredstva v staro tovarno ali naj uporno čaka na novo — manjka mu torej jasnejše perspektive. In brez perspektive seveda ni mogoče razvijati proizvodnje, brez proizvodnje pa tudi ne samoupravljanja in osvobodjenega dela.

Toda kljub vsem težavam so le vidni znaki intimnejšega povezovanja delavca s tovarno in s svojim delom?

Jaz in z mano verjetno še marsikateri bi tovarno le težko zapustil. Kolikor je stara in umazana, sem jo vendarle nekako vzljubil.

Morda še kakšen tovarniški problem?

To zimo je bilo zelo težko. Ljudje so zelo trpeli, zlasti tisti, ki ne stanujejo v Ljubljani in se na delo vozijo. Nekateri so vstajali že ob treh zjutraj, potem pa so po ves dan prezebali na delovnem mestu. Drugi so delali ponoči. Mraz je bil in ruda zmrznjena. Skratka, za fizične delavce je bilo to zimo zelo težko, tako da so množično odhajali z dela. Zdaj je k sreči to že za nami in je spet vse v redu.

Dr. JOŽA ČUČEK-DOLENSEK

Odkar so se preselili v novi zdravstveni dom, delajo pod neprimerno boljšimi pogoji. Toda delo ni trpelo in ne trpi samo zaradi neprimernih prostorov in pomanjkanja kadra, temveč že zaradi kopice drugih problemov, je rekla dr. Joža Čuček-Dolensek, zdravnica v Zdravstvenem domu Ljubljana-Moste. Že po nekaj besedah pogovora z njo ji človek

Gospodarski razvoj v prvem četrtletju

Obseg industrijske proizvodnje je v I. tromesečju ovirala ostra zima, deloma pa tudi zakasnele dobave reprodukcijskega materiala; zato dinamika proizvodnje ni bila enakomerna.

V celoti se je obseg fizične proizvodnje v industriji gibal takole: januar 7,6 %, februar 7,8 %, marec 9,1 % in je tako dosegel v I. četrtletju 24,5 %, to je 0,5 % manj, kakor predvideva načrt, a je za 18,9 % večji v primerjavi z lanskim letom.

Tudi dinamika po fakturirani vrednosti ni bila enakomerna. V mesecu januarju je bilo ustvarjenih 7 %, v februarju 7,7 % in v marcu 8,9 % od planirane vrednosti, to je 23,6 %, kar je 1,4 % pod načrtom v primerjavi z lanskim letom pa povečanje za 21,3 odstotka.

Plačana realizacija je dosežena v mesecu januarju 7,1 %, v februarju 5,9 %, v marcu 7,9 %, to je skupaj 21,1 % primerjajoč z načrti gospodarskih organizacij za leto 1963, za tromesečno obdobje pa 86,4 %.

Od planirane vrednosti izvoza 1,430,048.000 deviznih dinarjev je bilo v januarju ustvarjenih 7,3 %, v februarju 9,1 %, v marcu pa 7,2 odstotka, to je skupaj 338,371.000 deviznih dinarjev ali 23,6 %. Boljši izvoz je ovirala dolga in ostra zima, zato je pričakovati, da bo v prihodnjem tromesečju izvoz prešežen.

Realizacija zaposlenosti ne odstopa od predvidenega načrta, saj izkazuje le 3,8 % porasta zaposlenih v primerjavi z lanskim letom.

V celotni proizvodnji so v I.

četrtletju leta 1963 preseгла načrt naslednja podjetja: kemična tovarna, tovarna kleja, Teol-Oljarna, Arbo Podgrad, vevška papirnica, Žima, Totra, Črevarna in Kolinska tovarna.

Nekoliko pod načrtom je Saturnus (ki je sicer svoj operativni načrt presegel), Indos (ki izkazuje svojo realizacijo šele ob dogotovitvi serije), Izolirka in Mineral (ki imata značaj proizvodnje) ter Emona, kateri močno primanjkuje klavne živine.

To poročilo potrjuje pravilnost ocene in stališč LO naše občine in družbenih organizacij ob sprejetju letošnjega družbenega načrta, da bo mogoče ob smotrnejših naporih delovnih kolektivov načrte v prihodnjih tromesečjih tudi povečati, ker je realizacija ugodna in to kljub znanim težavam v prvem tromesečju.

nehote zaupa in verjame. Morda zato, ker je zdravnica in smo vselej v stiski, kadar se ji predamo in se pač rešujemo z zupanjem. Pogovor z njo je bil zanimiv. Nikoli ni rekla »morda« ali »nemogoče«; nič pogojnega, temveč le dejstva, ki so zanjo tako jasna kot diagnoza. Če je težka ali pa nekoliko lažja, taka in nič drugačna je in take se je pač treba lotiti. Dr. Joža Čuček-Dolensek je stara 45 let in je že 10 let zdravnica v Mostah, kar sedem in pol let je bila upravnik zdravstvenega doma. Torej je nesporno, da pozna teren do obisti.

Povedala je, da postavljajo program dela na osnovi potreb tega terena in prav tu se začne boj z glavnim plačnikom — socialnim zavarovanjem. Ta plačnik, kot pač vsak plačnik, hoče solidne usluge, zdravstveni ka-

(Nadalj. na 3. str.)

Volili bomo

(Nadalj. s 1. strani)

Ob koncu je bila poudarjena še misel, da bi s sektorskimi predvolilnimi zborovanji kar najbolj množično izrazili naše skupne težnje, družbene organizacije pa naj s svojo aktivizacijo prispevajo svoj delež k enotnosti volilne akcije.

Na sliki: Udeleženci zbora širšega aktiva političnih delavcev naše občine poslušajo uvodne misli predsednika OBo SZDL tovariša Jožeta Cvetkoviča.

Delavci o svojem delu

(Nadaljevanje z 2. str.)

STANISLAV JANČAR

Tudi Stanislav Jančar je prišel v tovarno Teol na Zaloški cesti kot nekvalificirani delavec, danes pa je vodja dopoldanske delovne izmene in dela kot kvalificiran delavec na mestu visokokvalificiranega delavca. Preden smo prišli z njim do razgovora, smo se morali zamotiti z ogle dom tovarne, da se je Jančar med tem nekoliko ocedil in umil. Njegovo delo je umazano in tudi sicer vlada v obratih Teola težak, sprijen zrak, tako da smo ga skoraj nehoti pričakali z za-

ja in Murna. Kaže tudi mladi na temu primerno zanimanje za tovarno in delavce?

Seveda. Kadarkoli priredijo kakšno proslavo, vabijo tudi nas, tako da prav lepo proslavljamo — zlasti tisti, ki imajo tudi sami otroke. Po drugi strani pa mi skrbimo za njihovo tehnično vzgojo. Odstopimo jim marsikateri tehnični pripomoček, ki tovarni nič več ne koristi, mladini za pouk pa še zmerom dobro služi.

In Jančar se je vrnil na delo. Z dela — kakor je še rekel — se bo odpeljal na svoj dom v Hrušici, pregledal domače naloge svojih otrok in odigral s prijateljem ali z nancem kakšno partijo šaha. Za rekreacijo mu je to

in nekako le gre. Veliko večja nejevolja je s tem, da vsi delavci le ne kažejo zadostnega zanimanja za samoupravljanje in za možnosti, ki jih z njim imajo.

Kako pa je z vašim prostim časom?

Dozdaj sem imel vrt, odkar pa so začeli v Gradišču razkopavati, sem brez njega. Veliko rajši bi videl, da bi podrli hišo, ker bi na ta način le prišel do novega stanovanja.

To se pravi, da ste kot vrtnar ostali brez vrta?

Nisem. Obiskujem kolege, ki imajo še vedno kakšen košček

vzetim vprašanjem o delovnih pogojih. Toda Jančar se je razvedril:

Delo v kemični industriji je res zdravju škodljivo, ampak človek se mu s časom privadi in postane odporen celo proti plinom. Podjetje je seveda za zaščito delavcev storilo vse, kar je mogoče, ampak kemična industrija... Delo v njej poleg vsega zahteva še mnogo pazljivosti. Dan na dan pretakamo razne kisline in vsi moramo biti sila previdni, da ne pride do kakšne nesreče. Toda delavci so o vsem tem dobro poučeni. Vsak novinec v naši tovarni je najprej nekaj dni na priučevanju, tako da se spozna s pravili HTZ in z vsemi nevarnostmi... Sam sem zdaj v Teolu že trinajst let, reči pa moram, da mi delo v teh prostorih doslej ni škodovalo. Krvno sliko imam prav tako, kot sem jo imel prej.

Jančar že vrsto let dela tudi v samoupravnih organih in ima na tem področju že bogate izkušnje:

V našem podjetju smo z uvažanjem ekonomskih enot in s prehajanjem na manjše delovne skupine v dobri meri dvignili vzajemni interes za višji delovni učinek. Nesposobni in leni delavci so v ekonomskih enotah skoraj nezaželeni. Toda še večja pridobitev samoupravljanja se mi zdi v tem, da so delavci marsikdaj že ponosni na svoje delo in se počutijo kot ustvarjalci.

Kritična misel?

Tudi to imam. Zadnji čas je, da bi koordinirali naše delo, zlasti v gradbeništvu in urbanizmu. Vsak dan sem priča, kako asfaltirajo naše ceste in kako jih uro potem spet razkopavajo. Zaradi slabe koordinacije in nenačrtnosti še vedno zapravimo marsikak dragocen dinar.

Tovarna Teol-Oljarna ima patronat nad osnovno šolo Kette-

čisto dovolj in jutri zarana bo spet z veseljem pri delu.

FRANC SERNJAK

Franc Sernjak je starejši in še kar krepak možak. Najprej je dolga leta vrtnaril, zdaj pa že prav tako dolgo vrsto let dela v tovarni močnih krmil kot predelavec pri tako imenovanih odzemnih tehtnicah. Toda ko že govorimo o njem, se moramo najprej pogovoriti o tovarni, zakaj Sernjak je z njo tako nerazdružljivo povezan, da ni mogoče jemati eno brez drugega. Tovarna močnih krmil je prva tovrstna tovarna v Jugoslaviji in vsak delavec, ki potrka na njena vrata, se mora delu v njej šele priučiti. Poznejša kvalifikacija delavcev je navadno mlinarska, toda na marsikaterem delovnem mestu v tovarni je potrebna visoka kvalifikacija in komaj bi bilo, da bi bil človek elektromehaničnik, kemik in še marsikaj drugega. Skratka delavci v tovarni ubirajo zanimiva in zahtevna pota in tako pot je opravljal tudi Sernjak. Prišel je kot priložnostni vrtnar, zdaj je pa že predelavec in zavzema kvalificirano delovno mesto pri odzemnih tehtnicah. Kakor je rastle in se razvijala tovarna, tako je rastle in se razvijal tudi on.

Franc Sernjak je bil dve leti tudi predsednik delavskega sveta, zato je prvo vprašanje pri razgovoru z njim veljalo delavskega samoupravljanja:

Kakšne so vaše izkušnje na področju delavskega samoupravljanja?

Moje izkušnje so dobre. Podjetje je zdaj tudi moja stvar in delati v takih okoliščinah je vse nekaj drugega. Res je seveda, da se po novem valijo na človeka še težave podjetja, ampak to je navsezadnje edino pravilno

zemlje, tao da le pridem na svoj račun. Težave imam s stanovanjem. Trije smo doma in imamo vsega trideset kvadratnih metrov. Toda kakor slišim v tovarni, bomo letos naredili nekaj več stanovanj in bo prišla vrsta tudi name.

Imate še kakšno željo?

Imam. Želim si predvsem to, da bi se spoznali s Tehniko in s podjetjem Slovenija-ceste glede ceste, ki jo bomo letos potegnili s Pokopališke do naše tovarne. Rabimo jo vsi, zato ne vem, zakaj bi stroški padli samo na nas. Kakor mnogi naši delavci tudi Franc Sernjak svoje najintimnejše želje povezuje s tovarno in željami svoje delovne skupnosti.

LOJZE KOBAL

18 let že dela kot skladiščno-transportni delavec. Kdo ve, koliko ton raznega blaga je že premaknil s svojimi rokami? Srečali smo ga v skladišču podjetja INTERTRANS GLOBUS, ko je ravno premikal težko breme. O svojem delu pripoveduje takole:

»V skladiščno-transportni stroki delam že od leta 1945. V teh letih sem si nabral mnogo izkušenj; še danes se spominjam vseh večjih in zahtevnejših del, ki pa smo jih nekdanj opravili brez vsake mehanizacije. Danes je vse drugače. Z uvedbo mehanizacije v skladiščih se je naše delo v marsičem spremenilo. Mislim, da se bo v bodoče, ko bo skladiščna mehanizacija še bolj razvita, tip skladiščnega delavca spremenil — iz težaka, ki je moral opraviti vse z rokami — bo postal neke vrste upravljavec naprav, ki bodo dvigale ali kako drugače premikale težka bremena.

(Nadaljevanje na 4. str.)

der teh uslug ob finančnih težavah ne more nuditi tako, kot bi rad in moral. Med tistimi, ki plačuje in tistimi, ki je plačan, so vedno težave, toda mučno je, če so te težave tako odločujoče, da zavirajo zdravstveno dejavnost. Komunalna skupnost, neke vrste svet državljanov, bi naj bila nekak posrednik med zdravstvom in socialnim zavarovanjem in je torej veliko upanje zdravstvenih delavcev. Prav tako bi naj bila skupnost vez med zdravstvenimi delavci in državljani. Morda se bodo tako občani bolj oglašali, več kritizirali tam, kjer jih bo zdravstveni delavec slišal in tako tudi marsikaj rešil, česar še ne rešuje, ker morda niti ne ve, da problem sploh obstoja. Za zdravstveno problematiko pa ne more biti in niti ni zadolžen samo zdravstveni delavec in miselnost skupine ljudi, ki še vedno domneva, da sme pravico iskati, ne pa tudi sodelovati, je enostranska. Zdravstveni delavec je dolžan družbi tolmačiti potrebe, sredstva pa mora iskati družba. Kontrola občanov, kontrola družbe nad temi sredstvi in nad stroški zdravstvenih uslug pa je potrebna, kajti če hoče imeti družba v redu zdravstvene službe, jo mora tudi kontrolirati. Ker take uspešne kontrole še ni, dotake prevladuje krivično nezastikrat. Tudi pogoltna administracija, ki trga zdravnik od njegovega pravega dela, ga nasilno postavlja v neki dodatni poklic, ki mu ni kos in je dostikrat plod takega nezaupanja.

Če bi samo poenostavili pri plačnikih — soc. zavarovanje je glavni plačnik, toda tu so še plačniki ostalih zavarovancev —, bi poenostavili administracijo. Odpadla bi neštevilne urgence in celo iskanje plačnika, ki vse po potrebnem obremenjuje zdravstveno službo. Prav tako bi naj bil enoten plačnik za kurativno in preventivno zdravljenje. Več kot bi zdravstvo opravilo pri preventivi, manj bi imelo dela s kurativno. To ne bi bilo samo cenejše, to je tudi smoter sodobne zdravstvene službe. Navsezadnje plačuje občan tudi za uspešno preventivo in jo ima vsaj toliko pravico zahtevati, kot mora dobiti ob kurativnem zdravljenju vse kar potrebuje.

Kakor je delavsko samoupravljanje v gospodarskih organizacijah že našlo merila, da vrednoti delo posameznika in vsega kolektiva, tako bi naj bilo čimprej v zdravstvu. Vsekakor bi morali formirati strokovne komisije ali kakor jih že hočemo imenovati, ki bi izdelale cenike; ti bi morali biti za iste kadre in za iste usluže pod istimi pogoji enaki. Neka enotnost bi tudi poenostavila kontrolo občanov in izginilo bi preneko nezaupanje. Navsezadnje sta zdravstveni delavec in občan, ki se je zatekel k njemu po pomoč, v bistvu enaka v enakih družbi. Oba sta medsebojna potrošnika, vsak od njiju ima pravico, da ve, koliko je vredno delo katerega od njiju. Če pa ne bi bilo nezaupanja, bi vse tekle mnogo lažje in bolj sproščeno s poenostavljeno administracijo.

DELAVCI O SVOJEM DELU

(Nadaljevanje s 3. strani)

Najraje opravljam dela, kjer se zahteva iznajdljivost. Spominjam se, kako smo morali včasih rešiti na kraju samem na videz nerešljiv problem. Rešitev je bila ena sama in največkrat smo jo hitro našli.

Prvi pogoj za uspeh pri delu je dobra organizacija in dobra delovna skupina. Po vsakem uspešno končanem delu sem vesel in zadovoljen.

V prostem času najraje kolesarim. Ob nedeljah se odpravim na daljše ture, celo na Gorenjsko ali proti morju. Zanimam pa se tudi za druge športe in prav z veseljem se še vedno zapodim za žogo. V zvezi s tem pa mislim, da imajo nekateri delavci zmotno mišljenje glede športa in fizičnega dela. Jaz na primer čutim pravo potrebo po nadaljevanju fizičnega dela. O športu in rekreaciji bi morali resnično več razmišljati in tudi ukrepati.»

MARIJA MILORADOVIČ

Od leta 1956, ko je bila organizirana zdravstvena služba, je tov. Marija Miloradovič, medicinska sestra v zdravstvenem domu dr. Mihe Kamina v Mostah. Stara je 30 let in živi v Mostah 10 let.

Vsa ta leta je bila glavna sestra v tem zdravstvenem domu. Tak položaj zahteva poleg organizacijskega dela v domu samem še povezavo navzven z družbenimi in društvenimi organizacijami. Nekak kanal je torej za signaliziranje potreb terena. Uspešnost te povezave je precej odvisna od razgledanosti, elastičnosti in poslušnosti glavne sestree, ki je na eni strani največja opora zdravniku, na drugi strani pa občanu morda najbližji in najverodostojnejši tolmač zdravnikove-

ga dela. Ker je bila ta povezava dokaj uspešna, je v sedmih letih dela na tem položaju nedvomno mnogo pripomogla tudi glavna sestra tov. Miloradovičeva.

Ob sedanji reorganizaciji, ko se zdravstveni dom Moste združuje z zdravstvenim domom Polje, vidi velike prednosti, ki se kažejo že v sami organizacijski obliki dela. Delo je, oziroma še bo razdeljeno na posamezne sektorje in prav zaradi take oblike dela, kjer je težišče še bolj poudarjeno na vsaki posamezni enoti, pričakujejo zdravstveni delavci povečano in kvalitetnejšo

dejavnost. Le-ta pa bi seveda v polni meri upravičila smisel take reorganizacije.

Glede bodočega dela pa si želijo, da bi bilo v občinskih statutih zajeto vse preventivno varstvo občanov. Da bi to dosegli, meni, tov. Miloradovičeva, je še kako važno, da vsi zdravstveni delavci sodelujejo v razpravah na terenu ter s konkretnimi predlogi pripomorejo, da bo v statutih zagotovljena preventivna dejavnost, ker je od tega odvisno financiranje preventive in v končni fazi tudi nadaljnji razvoj teh služb.

Ta želja pa je tudi naša želja in hvaležni ji bomo, če nam jo bo pomagala uresničiti.

UKMAR JOŽE
višji vodnik LM

Najprej sva se prepričevala, on mene, da najraje pišemo o pravih delavcih in jaz njega, da smo vsi, ki delamo v nekem smislu delavci. Potem sva led prebila in Ukmar je pripovedoval.

»Deset let delam na postaji LM v Mostah. Naše delo se v marsikateri razlikuje od drugih, vendar smo tudi mi uslužbenci LM na postaji v Mostah življenjsko povezani z delom in življenjem Moščanov. Naše delo se je v zadnjih letih razmahnilo s prirastkom prebivalstva in z rastjo gospodarstva v Mostah.

Ce se že moram dotakniti katerega od problemov na katere zadevamo pri svojem delu, potem velja to za mladoletnike. Pri prestopkih mladoletnikov, katerih ni ravno malo, moramo paziti na vrsto drugih okoliščin, ki v drugih primerih niso tako delikatne.

Vsi uslužbenci si prizadevamo z Moščani ustvariti stik, ki je za uspeh pri našem delu potreben. Velikokrat naletimo na lepo razumevanje, včasih pa zaradi razumljivih razlogov ne!«

Pogovor je prekinil telefon, Ukmar je moral nekaj beležiti in očitno ni imel veliko časa za razpravljanje.

JOŽE VOGRINČIČ

Jože Vogrinčič je spet eden naših številnih delavcev, ki napredujejo vzporedno z razvojem naše družbe in pri tem bogatijo tako samega sebe kot našo skupnost. Kot Jančar v Teolu in Sernjak v tovarni močnih krmil je tudi Vogrinčič začel v tovarni kleja kot nekvalificiran delavec,

danes pa ima kvalifikacijo in dela pri stroju za oblikovanje kostnega kleja. Vendar si ni pridobil samo kvalifikacije in se ne odlikuje samo pri stroju, ampak je postalčasoma tudi nepogrešljiv družbeni delavec. V zadnjih letih je bil na primer predsednik tovarniškega upravnega odbora in član delavskega sveta, bil je tajnik sindikalne podružnice, deluje pa tudi v organizaciji rezervnih oficirjev in v množičnih organizacijah... Toda Jože Vogrinčič dela v »smrdljivik« tovarni kleja in pogovor z njim smo zasukali drugam:

Delo je umazano?

Seveda je umazano, ampak ko dobiš v roke končni produkt in vidiš, da tudi iz umazanije lahko narediš marsikaj lepega, imaš z njim vseeno veselje. Zdaj delavci nismo več tako zatelebani, da bi ne videli niti pedi pred nosom. Zdaj dobro vemo, da tudi pošteno opravljeno preddele, ki je navadno najbolj umazano, pomeni boljši končni produkt.

V prostem času se nemara že razvedrite?

Zdaj v prvi vrsti skrbim za otroka. Šele ko bosta otroka odrasla, se bom lahko pozabaval tudi sam. Za zdaj imam še največ veselja s svojo vespo. Dokler sta bila otroka še manjša, sem ob nedeljah naložil nanjo vse štiri — sebe, ženo in njiju — in zapeljali smo se iz mesta. Zdaj pa tega seveda ne morem več. Imeti bi moral avto. Toda tolažim se s tem, da imam zdaj vsaj stanovanje. Še pred kratkim sem namreč z družino stanoval v majhni kletni sobi.

Imate kakšne sitnosti tudi v podjetju?

Svojih sklepov se ne držel

V Prvomajski ulici 13—15, kjer je v stanovanjski hiši z 41 stanovanj čez 50 otrok, je bil lansko leto ustanovljen pionirski hišni svet. Hišni svet je odstopil dva prostora, ki so ju otroci uporabljali po 2 uri dopoldne in 2 uri popoldne. Hišni svet je oskrbel kurjavo in čistilko; inventar je izposojen. Za začetek so bile tu knjige, nekaj igračk, ki so bile kupljene oziroma so jih otroci nosili s seboj. Prve tri mesece so imeli otroci tudi varuško. Do nekega organiziranega dela z otroki res ni prišlo, ker ni uspelo dobiti stalnega človeka, ki bi se ukvarjal z otroki. Toda kakorkoli je že bilo, otroci so se vso zimo zadrževali v teh prostorih in šele ko je postalo mikavneje zunaj, so jih zapustili z neomajno vero, da se v jeseni spet najdejo v teh prostorih, ki jih imajo za svoje.

Takoj v začetku te zamislili je bil postavljen pogoj, da bi naj starši prispevali po 100 dinarjev za vsakega otroka na mesec ali pač kak prostovoljni prispevek. S tem denarjem bi lahko krili občasne potrebe. Tako so n. pr. sprva plačevali varuško otrok, kasneje pa so denar porabili za novoletne jelke

Ne gre mi nekako v glavo, da smo napravili kompletni elaborat za novo »želatinko« in da se je potem z njim tako dolgo zavalčevalo, da ni nastalo kratkoma nič. Trije naši strokovnjaki so prehodili pol Evrope in od vsega tega so nam ostali le stroški. Ko so bili krediti na razpolago, nismo imeli elaborata, ko smo dobili elaborat, ni bilo več kreditov. Vendar zdaj kaže, da bo prišlo do rekonstrukcije v obratih kožnega kleja, kar nam bo le prineslo kak dinar več. Delovna sila v tem obratu se bo zmanjšala, proizvodna kapaciteta pa se bo povečala.

Imam tudi še osebne težave. Dobil sem sicer lepo stanovanje, ampak zato sem se moral preseliti iz moščanske v bežigraske občino. V Mostah sem imel na terenu in med rezervnimi oficirji mnogo prijateljev, zdaj pa sem se znašel v novi sredini in sem ostal tako rekoč sam. Stik z ljudmi bom moral šele navezati.

Volimo dosledno borce za razvijanje socialističnih družbenih odnosov!

»Enakost pravic, dolžnosti in odgovornosti ljudi« — Ustava.

Bratstvo in edinstvo — jamstvo napredka in lepše bodočnosti!

Krepimo materialno osnovo družbe in posameznika!

»Človek je naše največje bogastvo« — Tito.

Naša usoda je v naših rokah!

in za proslavo 8. marca. Lansko leto je kurjavo kupoval hišni svet, letos bo treba prostore beliti in se zato na zboru stanovalcev sklenilo, da velja kar naprej, tudi preko poletja, ko otroci prostorov ne bodo uporabljali, pobirati po 100 dinarjev; tako bi se do jeseni naša sredstva, potrebna za obnovo delo v jeseni. Toda ko maj dva meseca po tem sklepu so otroci nabrali le 2300 dinarjev. Da bo slika še jasnjša, dajejo te prispevke bodisi starši, ki imajo otroke že tako odrasle, da se res ne zadržujejo več v prostorih, in stanovalci, ki nimajo otrok oziroma so tako majhni, da tudi še ne prihajajo v pionirski hišni svet, malo pa je takih, ki bi to minimalno obvezo izpolnjevali ves čas, čeprav so se morda njihovi otroci pozimi največ zadrževali v ogrtetih prostorih.

Sprašujemo se, kako bi prebudili zavest staršev in jim dopovedali, da bi marsikje starši radi dali več, če bi bil njihov otrok vso zimo na toplem. Na sestanku, ki smo ga sklicali, je prišlo namreč 13 staršev. Seveda takih, ki svojo obvezo v redu poravnava-

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR LJUBLJANA MOSTE-POLJE

čestita ob 1. maju
vsem občanom in delovnim kolektivom

Otroško igrišče, garaže — vihar v kozarcu vode ali kaj več

Nedvomno nekaj več, ker ne samo za tiste, ki hočejo garaže prej kot igrišča za svoje otroke; za one, ki garaž sploh nočejo, ker jih zaenkrat še ne potrebujejo, temveč po sili vsklajevanje obojih interesov, ki so pravzaprav nerazdružljivi. Morda bi bilo zanimivo ugotoviti, komu bi dali starši prednost na svojem dvorišču: otroškemu igrišču ali garaži. Obojega smo potrebni in če bi nekdo postavil raje garažo, kar najbrž tudi bi, bi sebe in še koga potolažil, da pelje čez nedeljo svoje otroke tako ali tako v naravo. Kakorkoli bi se kdo odločil,

ka še nista bila vseljiva) ovrgli predlog za centralno igrišče, strinjali pa so se, da naj bi se to uredilo igrišče za »lastne otroke«. Istočasno se je že na tem sestanku pojavil drugi interesent, ki je tudi iskal prostor: lastniki avtomobilov, ki so hoteli graditi garaže. Prav na tem dvorišču je bila edina možna lokacija, torej so se že na tem sestanku sporazumeli, da si bodo prostor razdelili. Žal se tega sestanka predstavnik Društva prijateljev mladine »KODELJEVO« niso udeležili in tako ni bilo pravzaprav nikogar, ki bi zagovarjal že pred-

nega dogovora za zunanjo ureditev stanovanjskih blokov BI ob ulici Jana Husa, B II ob Povšetovi ulici in B III ob Klunovi ulici. Tega sestanka so se udeležili: tov. Tomičević Fani, načelnik oddelka za družbene službe, Maruželj Dušan, referent pri gradbenem oddelku ObLO, Kušar Beno, predsednik DPM, Fajgel Anica, upravnica Vzgojno - varstvene ustanove, Mohar Mery, predsednik Hišnega sveta bloka II, Bedenk Vanda, predsednik bloka III, Belinger Peter, gospodar Stanovanjske skupnosti Kodeljevo, Vovko Jože, tajnik Stanovanjske

kanje se več. Otroci se bodo torej najbrže že letos igrali, kajti Stanovanjska skupnost je z delom že prispevala za približno 100.000 dinarjev vrednosti. Kar so lahko storili brez denarja, so, določenih stvari pa se brez finančnih sredstev, ki so sicer zagotovljena, toda še nedobljena, pač ne more odpraviti.

Za vsem tem pa ostane čuden občutek nevsklajenosti naših interesov. Na Društvu prijateljev mladine in pri Stanovanjski skupnosti, se brigajo z urejanjem okolice ob novo-gradnjah tudi za igrišča, starši pa so že nekajkrat, predvsem pa se je to pokazalo ob problemih tega igrišča, pokazali, da si igrišč ne žele pred hišo, ker jih to moti. Tako družbeni organi, ki se brigajo za varnost in vzgojo otrok, nemalokrat z ogorčenjem in razočaranjem ugotavljajo, da jim starši to skrb sicer prepuščajo, a jih na drugi strani celo ovirajo, ker so njihovi zaključki bodisi namerno ali nenamerno dostikrat proti potrebam otrok.

Človek pa se nehote vpraša: kako bo zdaj na urejenem igrišču?

Centralnega igrišča ne bo, ker starši tega ne dovolijo, toda kdo bo pregnal otroke, ki bodo kot ptički morda iz sosednjih ulic prišli v družbo svojih vrstnikov? Bomo nekega dne spet uredili kako igrišče, kjer spet ne bodo zaželjeni otroci, ki ne bodo tod doma, nimajo pa take sreče, da bi imeli svoje igrišče? Ali se ne urejajo ta igrišča iz družbenega denarja, torej niso last vseh otrok? Ali je sploh potrebno, da se razpravlja o centralnem igrišču ali o lokalnem igrišču, o našem ali o vašem igrišču? — Zima je bila dolga, toda zdaj je pomlad in nenadoma spet spoznavamo, kar smo spoznali predlani in lani: nimamo igrišč, nimamo urejenih igrišč, nimamo vzdrževanih igrišč. Kolesar, motorist, avtomobilist se umika otrokom, ki se igrajo na cesti, starši pa razpravljajo, kdo se bo igral na nekem igrišču. Mnenja smo: kdorkoli, da le ne bo ogrožen na cesti! Razumljivo pa je, da je treba čimprej urediti vsaj zasilna igrišča povsod, kajti, če bo otrok najosnovnejše našel v bližini svojega doma, se ne bo podajal četrte ure daleč, da bi se igral ravno na nekem določenem igrišču.

Savsko naselje je veliko, otroci imajo tudi tam sankališče in urejeno igrišče. Živ žav je tak, kakor, da bi vrabci navalili v vinograd, toda ali ni to najlepša pesem našega življenja?

dejstvo ostane: tam, kjer stoji omara, ne more stati postelja, tam, kjer hodi pešec ne bi smel voziti avto, ker pač pešca ogroža, tam, kjer se igra otrok, bi ne smelo biti garaž. Ne samo, da iščejo urbanisti vse mogoče rešitve, kako bi promet in otroka, vsaj otroka, odvojili tudi vsakodnevno čujemo nujne zahteve, da bi naj bil otrok ob igri ločen od prahu, ceste, od vsega, kar ga kakorkoli ogroža. Ker pa živi veliko otrok že v vrtcih oboje so prepuščeni v času zaposlitve obeh staršev bodisi samemu sebi oz. neki tuji osebi, bi morali vsaj preostali čas preživeti, če že ne s starši, vsaj v bližini. Najbrž so si tako zamislili tudi tisti, ki skušajo istočasno z novogradnjami urejati prostore za otroke, vsakakor tudi Stanovanjska skupnost Kodeljevo in občinska zveza prijateljev mladine Moste-Polje, ko je med tremi bloki v ulici Jana Husa, Povšetovi ulici in Klunovi ulici, kjer živi 170 strank z večino majhnih otrok, predvidelo otroško igrišče. Igrišče bi naj imelo zelenico, igrala, hribček za sankanje in drevje. To bi bila majhna oaza na prostoru 3296,50 m², ki bi jo s treh strani čuvali trije bloki. Najbrže se je zaplet začel takrat, ko so začeli govoriti, da bi naj bilo to centralno igrišče za Kodeljevo. Že na sestanku 18. 9. 1961 so namreč člani Hišnega sveta Klunova B — III (ostala dva blo-

lagani načrt za ureditev igrišča. Starši pa so se pokazali kaj slabi zagovorniki interesov svojih otrok. Zakaj, je težko reči, morda res iz strahu, da ne bi tod imeli živžav vseh otrok iz Kodeljevega. To je sicer težko verjeti, ker so v urbanističnem načrtu še zamišljena igrišča, navsezadnje pa so igrišča tudi že obstojala. Takrat je bil tudi cicibanov gaj v Kodeljevem parku, ki ga sedaj ni več, ker je Slovan tam uredil košarkarsko igrišče in otroke izrinil. Navsezadnje je bilo predvideno tudi igrišče z igrali v Moškričevi ulici, toda nekega dne se je tam pojavil četvorček. Jasno, da so ob takih načrtih, ki so in jih nekega dne ni več, postali stanovalci najbrže res nezaupljivi in so se ustrašili, da se bodo otroci morda res zadržavali pod njihovimi okni.

Na podlagi sklepa tega sestanka, so 7. 10. 1961 predlagali ObLO, da se zemljišče št. 512 (K. O. Udmat) to je prostor med tremi bloki, uporabi za gradnjo garaž in ureditev otroškega igrišča za otroke stanovalcev in otroke vzgojno varstvene ustanove Kodeljevo, ki tudi leži ob tem skraj zaključenem štirikotniku.

ObLO je izdal odločbo, da se po načrtu 798,10 m² dvorišča uporabi za gradnjo 48 garaž, 2498,40 kvadr. metrov pa za otroško igrišče.

Stanovanjska skupnost Kodeljevo je 29. 3. 1963 še enkrat sklical sestanek z namenom dokonč-

skupnosti Kodeljevo. Odsoten je bil le predsednik Hišnega sveta bloka I, tov. Cenčič, ki pa je s sklepi soglašal in je zapisnik naknadno tudi podpisal. Sestanek je bil nujen, ker je moralo priti do dokončnega dogovora pred pričetkom gradnje garaž. Zaradi gradnje garaž ni bilo očitno nobenih pomislekov. Toda po predhodnem izdelanem načrtu, je bilo še vedno predvideno igrišče z igrali, sedaj že okrnjeno. Te načrte je izdelal gradbeni oddelek ObLO Moste-Polje in z načrti so soglašali vsi predstavniki, razen predstavnikov Hišnih svetov, ki so zagovarjali mnenja stanovalcev, da se na tem prostoru ne predvidi opremljeno otroško igrišče, ker so stanovalci mnenja, da bi bilo na tem dvorišču preveč hrupa. Po ponovnem ogledu terena in ob podrobni obrazložitvi potreb po otroškem igrišču, je bil sprejet naslednji kompromisni sklep: »spodnje dvorišče se uredi kot je to prikazano v načrtu; na severnem delu se uredi otroško igrišče z igrali, ki ga bodo koristili otroci blokov in pa otroško varstvo Kodeljevo. Južni del bo zelenica, zasajena z grmičevjem in visoko debelnimi drevesi. V jugovzhodnem kotu dvorišča bi bil grič, ki bi naj služil za sankališče. Igrišče je obdano z živo mejo, ki bo varovala otroke pred avtomobili.« Torej bo igrišče z živo mejo ločeno od garaž. Sedaj se garaže že grade in tudi hribček za san-

SVET IN DELOVNI
KOLEKTIV

Krajevne skupnosti

MOSTE

★

ČESTITA

VSEM OBČANOM

ZA PRAZNIK DELA

REKREACIJA

Prehajamo v letno obdobje, ki ga večina delovnih ljudi uporabi za svoj letni oddih. Nedvomno je ta potreben slehernemu delovnemu človeku tako za rekreacijo kot za njegovo večjo delovno sposobnost. Zato ni vseeno, kako izkoristimo svoj letni oddih. Občinski sindikalni svet je že pred leti temeljito obravnaval problematiko oddiha naših delovnih ljudi ter prišel do zaključka, da je stanje glede tega zelo nezadovoljivo. Nekateri — zelo redki — kolektivi so sicer imeli svoje počitniške domove z manjšimi kapacitetami, tako da je v njih lahko letovalo manjše število članov kolektiva, večina naših delovnih ljudi pa je dopust izkoristila doma. Te ugotovitve so vzpodbudile ObSS, da zainteresira gospodarske organizacije za Počitniško skupnost ObSS. Res je bila leta 1958 ta skupnost ustanovljena in je v danih začetnih pogojih imela najete počitniške domove ali sobe v Crikvenici, Mošćeniški dragi in Bohinju ter več ležišč v počitniškem domu kolektiva Saturnus v Velem Lošinjju. Izredno veliko zanimanje za oddih v teh domovih je narekovalo počitniški skupnosti, da poveča kapaciteto domov ter zaradi ekonomsko-finančnih razlogov nakupi lastne počitniške domove. Z razumevanjem vseh gospodarskih organizacij bivše občine Moste, ki so prevzele od-

Veli Lošinj — 15. maja, skupna kapaciteta s počitniškim domom Saturnus: 79 ležišč in

Kranjska gora — 1. junija, kapaciteta 35 ležišč.

Poleg tega bodo na razpolago prostori v počitniških domovih nekaterih kolektivov, kot npr. Kolinske tovarne v Baški, evske papirnice v Novem gradu in bolnišnice Polje v Velem Lošinjju.

Glede počitniškega doma v Bohinju vprašanje še ni dokončno urejeno. Ta dom, ki je na izredno lepem kraju, je imel ObSS v najemu že 5 let, in to proti dokaj skromni najemnini. Pred kratkim pa je lastnica vile izrazila željo, da bi dom prodala. Interesentov za nakup je precej, med njimi tudi hotel Zlatorog. Ker je želja nas vseh (pa tudi lastnice), da dom odkupi naša počitniška skupnost, je treba nujno dobiti finančna sredstva. Rešitev bi bila v tem, da bi pri nakupu oziroma pri najetu postojala sodelovala tista podjetja, ki niso bila vključena v akcijo pri nakupu počitniških domov v Portorožu in v Velem Lošinjju.

Da bi omogočili letovanje čimširšemu krogu interesentov tako glede cen penzijskih storitev, kakor tudi glede časovnega obdobja, je komisija predvidela takle cenik penzijskih uslug:

1. V maju in oktobru:

za otroke do 10. leta starosti — 450 dinarjev;
za otroke do 4 leta (brez postelje) 220 din;
za nečlane — 700 din;
za otroke do 10. leta — 500 din;

2. V mesecu juniju in septembru:

za člane naših kolektivov — 800 din;
za otroke do 10. let starosti — 500 din;
za otroke do 4. leta — 250 din;
za nečlane — 900 din;
za otroke do 10. leta — 600 din;
za otroke do 4. leta — 300 din;
3. V mesecu juliju in avgustu:
za člane naših kolektivov — 1000 din;
za otroke do 10. leta starosti — 600 din;
za otroke do 4. leta — 300 din;
za nečlane — 1100 din;
za otroke do 10. leta — 700 din;
za otroke do 4. leta — 400 din;

Posamezne počitniške domove bodo upravljali UO teh domov, recepcijska služba pa bo za vse domove skupna, in sicer pri ObSS razen za počitniški dom v Velem Lošinjju, za katerega bodo sprejemali prijave v Saturnusu.

V želji, da bi se izognili takim neprijetnostim pri razdeljevanju kapacitet priporočamo gospodarskim organizacijam planiranje letnih dopustov tudi izven sezone. Prav zato bodo nekateri domovi odprti že meseca maja in v oktobru. Razumljivo je, da bodo cene uslug tedaj nižje, kar je razvidno že iz cenika.

plačilo anuitet za najeto posojilo pri mestni hranilnici v Ljubljani v višini 16.000.000 din, je počitniška skupnost kupila počitniška domova v Portorožu (s kapaciteto 48 ležišč) ter v Velem Lošinjju (s kapaciteto 18 ležišč).

Zaradi ugodnih pogojev letovanja je zanimanje za oddih v počitniških domovih vsako leto večje. Verjetno bo mnoge zanimalo, kako je z organizacijo oddiha v letošnjem letu!

Komisija za oddih pri ObSS, ki jo vodi letos tov. Jure Vabšek, je že pripravila program dela ter okvirni načrt letovanj. Odprti bodo tile počitniški domovi:

Portorož — predvidoma že 1. maja, kapaciteta 48 ležišč;

Crikvenica — 15. junija, kapaciteta 45 ležišč;

Bohinj — 15. junija, kapaciteta 18 ležišč;

za člane naših kolektivov — 600 din;

za otroke do 4. leta (brez postelje) — 250 din.

Zadnje skupno zasedanje obeh zborov LO Moste Polje (12. IV.)

Maj — mesec razgibane dejavnosti naše mladine

Vse organizacije, ki vključujejo mladino, se že pripravljajo, da bi kar najslavesneje in kar najzanimiveje razvile svojo dejavnost v maju — mesecu mladih. Dan mladosti je sedaj že simbol mladosti. Ta praznik pomeni za mladino višek slavlja. Da je ta dan med mladino priljubljen, potrjuje že želja po tem, da ga najtne bi praznovali samo dan ali teden, ampak naj bi okrepili dejavnost že pred njim in jo razvijali skozi ves mesec. Na ta praznik se pripravljamo vse leto, denik se pripravljamo vse leto, dejavnosti v maju so le najboljše od vsega. Takrat mladi pokažejo zgoščeno sliko svojega delovanja.

Da bi tudi letos kar najslavesneje praznovali teden mladosti, je Obk Zveze mladine naše občine izdelal temeljit program praznovanja.

Med 15. in 25. majem bomo po osnovnih šolah organizirali sprejeme pionirjev v mladinsko organizacijo. Ti bodo kar se da slovesni, da bodo pionirji res doživeli praznik ob sprejemu v mladinsko organizacijo.

Delo je ponos človeka. Zato bo tudi mladina s prostovoljnim delom dokončala gradnjo baze za rekreacijo otrok na Gmajni.

Do sedaj smo omenili samo tiste akcije, ki jih bo organiziral občinski komite. Nedvomno pa bo še več mladih zajela tudi dejavnost v mladinskih aktivih. Proslave v čast prvega maja, predvolilni množični sestanki, udeležba v športnih tekmovanjih in drugo bo razgibalo mlade in prav gotovo zadovoljilo njihove želje.

Občinska štafeta mladosti, javna mladinska oddaja pod naslo-

vom Pesem in beseda nas združujeta in brigadirski večer bodo najbolj množične prireditve. Štafeta mladosti naše občine bo 25. maja krenila s spominskega kraja NOB na Pugledu, od spomenika padlih na Urhu in iz Dolskega. Tri smeri, ki se bodo v Mostah združile, bodo skupno prišle na stadion na Kodeljevem, kjer bo istega dne zaključek športnih tekmovanj in sprejem štafete.

Lansko uspešno mladinsko oddajo bodo organizirali tudi letos. Prireditve Beseda in pesem nas združujeta bo 21. maja v kinu Triglav. Kakor lani se bodo tudi letos na njej pomerili neznani talenti in tekmovalne ekipe. Tekmovalne ekipe bodo med 5. in 15. majem preizkusile svoje znanje v temah o delu tovariša Tita, o sedmem kongresu ljudske mladine Jugoslavije in o aktualnih dogodkih doma in po svetu. Pričakovati je, da bo tudi letos dvorana kina Triglav popolnoma zasedena. Praznovanje tedna mladosti bodo mladi zaključili 26. maja z brigadirskim večerom, ki bo na dokončno urejenem objektu za letovanje otrok na Gmajni.

PRIHODNJO JESEN

Na jugovzhodu Ljubljane nova cesta

Naravne lepote Velikega in Malega Lipoglava, Panc, Dola, Sel in drugih vasi lahko primerjamo z lepota in izletniških točk, ki jih Ljubljaničani po stari navadi uvrščamo med edine in najbolj obiskane. Vsakdo pa svoje mišljenje spremeni, brž ko zaide med gričevje na jugovzhodu Ljubljane.

V tem sestavku ne nameravamo hvaliti naravnih lepote in odkrivati turističnih možnosti teh krajev. Zajec tiči drugje!!

Prebivalci omenjenih vasi so v nekem smislu odrezani od predmestja in mesta Ljubljane. Okrajna cesta vodi samo preko Lipoglava in če hočejo prebivalci teh vasi v mesto jim ne preostaja drugega, kot da se odpravijo peš na železniško postajo Smarje. Kakih 25 delavcev vstaja sleherni dan že ob štirih zjutraj, če hočejo ujeti vlak, ki jih popelje iz Smarja na delo. Tisti pa, ki imajo mopede, si utirajo pot po ozki cesti proti Podlipoglavu.

Vsi, ki se s to nadlogo borijo že leta in leta, so se prvi odločili, da temu napravijo konec, in sicer tako, da zgradijo cesto od Sel in Panc do Lipoglava kjer je že okrajna cesta.

Po tej cesti naj bi potem vozil vsak dan avtobus ter odpeljal in pripeljal delavce in vse tiste, ki morajo v mesto. Zivljenje teh občanov bi se prav s to cesto v marsičem spremenilo.

Predsednik gradbenega odbora pri SZDL tov. Franc Mlakar je problem opisal takole:

»Se predno smo dobili odobritev za finančna sredstva, smo pričeli z delom. Opravili smo kakih 600 ur. Po pravici povedano te ure so opravile predvsem žene in otroci, ki so doma in so se lažje odtrgali od dela. Zelja ljudi, da bi mimo naših vasi vozil avtobus, je bila iz dneva v dan večja. Zmotno bi bilo, če bi govorili o nujnosti ceste samo zato, da bi se z avtobusom lahko vozili

Vsi dokazi mladinske dejavnosti bodo prikazali le del celotnega življenja mladih naše občine. Kot vedno bo tudi letos največ mladine sodelovalo v manifestacijah v mladinskih aktivih. V njih bodo člani ZM našli svoje pravo mesto, v njih bodo imeli priliko zadovoljiti svoje raz različnejše interese in želje. Zato bodo morali mladinski aktivisti sestaviti svoje programe, ki jih bodo vskladili z občinskimi. V njih bodo skušali zadovoljiti želje in interese članov.

Ob vsem tem ne smemo pozabiti, da letos praznujemo teden mladosti v posebnem obdobju, in sicer v obdobju utrjevanja in nadaljnega razvijanja družbenih odnosov. Za pravilno pot razvoja smo mladi še posebej zainteresirani, saj je tudi od nas odvisno, ali bomo znali ohraniti pridobitve revolucije in gradnje socializma ali ne.

Zavedamo se, da nova ustava in drugi dokumenti nakazujejo pravilno pot in da je le od njihovega izvajanja odvisno, ali bo šel razvoj po načrtani poti. Zato se bomo z vsemi močmi bojevali, da bodo vse ideje postale čimprej stvarnost, življenje.

Peter Marn

S pesmijo v pomlad

Vzlic velikemu in še rastočemu zanimanju naše mladine za šport lahko trdimo, da je tudi glasba izredno močno in privlačno interesno področje, ki mu je privržen domala sleherni človek, ne glede na stan in starost, saj predstavlja najpopularnejšo in najbolj zakoninjeno estetsko oblikovalno silo in hkrati neusahljiv vir neposrednega estetskega užitka.

Mladina se te neubranljive sušestvosti glasbe živo zaveda, zato si je tudi želi in išče, v kakršni koli obliki. Hkrati pa tudi vidimo, da je svobodno glasbeno izživljanje brez odgovornosti in nadržane vzgoje kaj lahko škodljivo za otrokov estetski okus in glasbeno vrednotenje v njegovi zreli dobi. Prav zato ne zamujamo nobene priložnosti pridobivati mladega človeka za glasbeno umetnost in mu odpirati pot v njene lepote, da jo spozna in vzljubi do smrti. V ta namen se poslužujemo splošne glasbene vzgoje v osnovni šoli, vzporednega strokovnega pouka v glasbeni šoli in amaterske dejavnosti. In vse, češar se mlad človek nauči iz srčnega nagiba, je vredno, da posreduje drugim, saj je sleherni dosežek seme novih pobud. Izredno lepa in koristna zamisel demon-

striranja takih dosežkov so glasbene revije, ki se po vsej domovini in tudi v naši občini razvijajo v kulturno tradicijo.

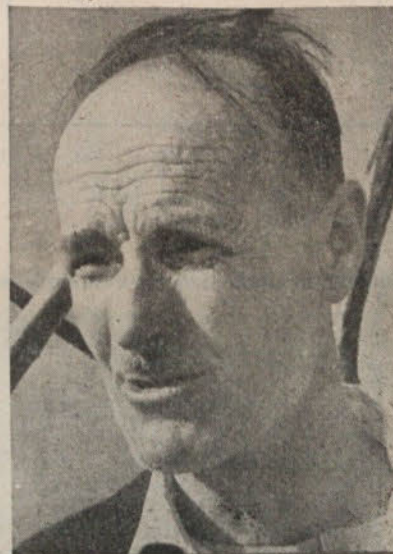
Zadnja pevsko-instrumentalna revija pri nas je bila pred dvema letoma in zdaj je spet čas, da pregledamo uspehe zadnjih dveh let. To bo nedvomno velik praznik glasbene kulture mladih src in se nanj že nekaj časa marljivo pripravljajo, čeprav ti nastopi zavoljo raznolikih pogojev dela posameznih skupin ne morejo biti toliko tekmovanja, kolikor prijateljska srečanja vseh mladih ljudi, ki ljubijo glasbo. V pestrem programu se bodo predstavili poleg pevcev še harmonikarji in pravcati orkestri: za vsako uho bo dovolj prijetne paše.

Prijavljenih je toliko skupin s širokega območja občine, da bodo izvajalci (skupno preko tisoč!) razdeljeni v dva revijska nastopa v Mostah in v Polju. Oba pa bosta istega dne, in sicer 12. maja, to je sredi meseca, ki je ves posevčen mladosti.

Med ostalimi manifestacijami mladine naj letošnja občinska pevsko revija predstavlja enega od najmočnejših vzgibov, ki naj pokaže kako lepa je otroška pomlad.

Trasa nove ceste

Do seaj smo vložili že mnogo truda in zabeležili preko 1000 prostovoljnih delovnih ur. Vsega smo predvideli 2500 ur.

Trasa bodoče ceste je speljana preko skalnatega terena in skozi grmičevje, tako da imamo precej težav z zemeljskimi deli in z lomljenjem kamenja, ki ga bomo uporabili za posip.»

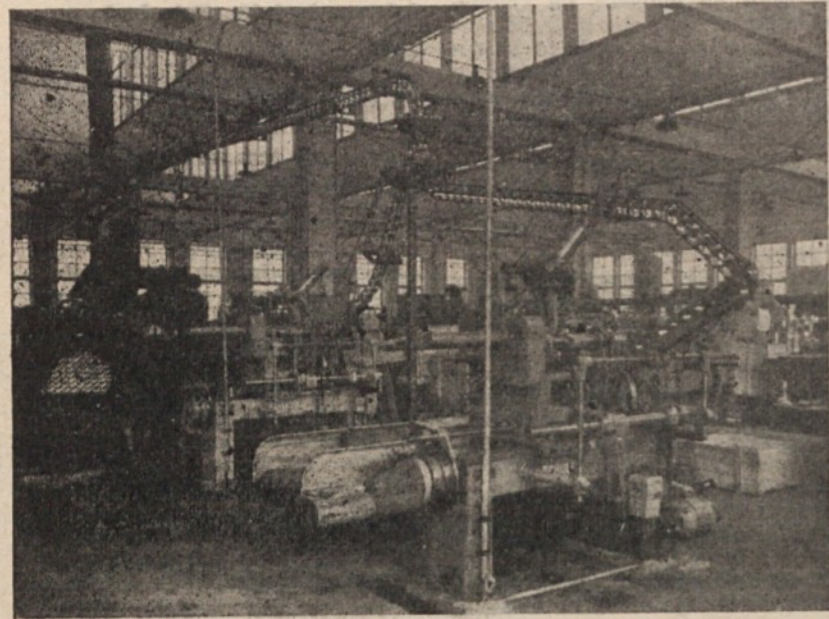
Organizacijo te delovne akcije vodi gradbeni odbor, ki ga sestavljajo tovariši Mlakar, Kastelec in Vrbinc. Najzahtevnejša in strokovna dela bodo opravili poklicni delavci, za kar je predvidenih 1.150.000 dinarjev.

Po načrtih, ki jih je razložil tov. Franc Mlakar, bo želja prebivalcev Panc, Sel, Dola, Velikega Lipoglava, Javorja in Malega Lipoglava uresničena prihodnjo jesen.

Obisk v Saturnusu

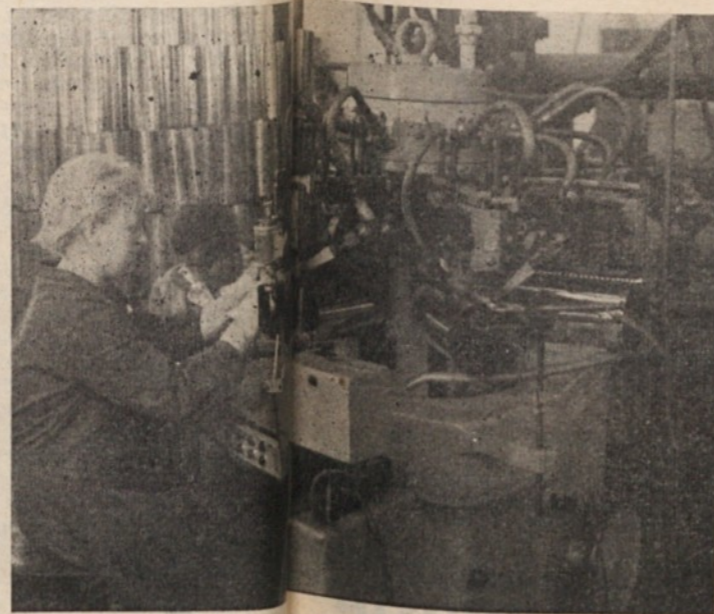
Reportažo berite na 12. strani

17 MAJHNEGA RASTE VEELIKO

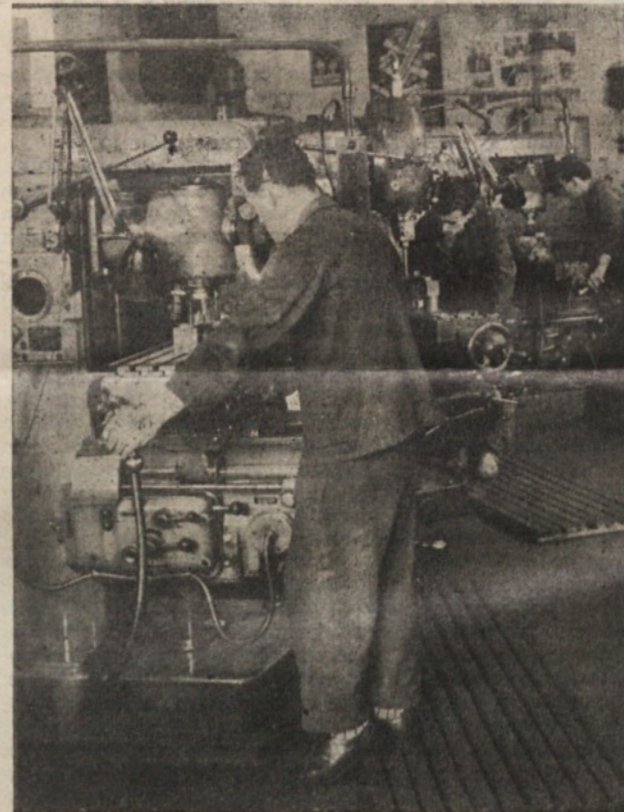
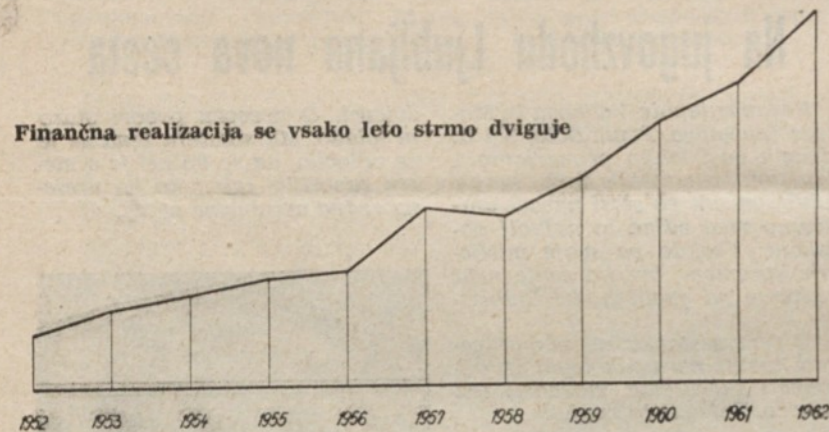

△ Avtomatski stroj za izdelavo konzervnih doz

Vsa orodja konstruiramo in izdelamo sami v novih orodnih delavnicah, posebna orodna delavnica pa skrbi za remont obstoječega orodja

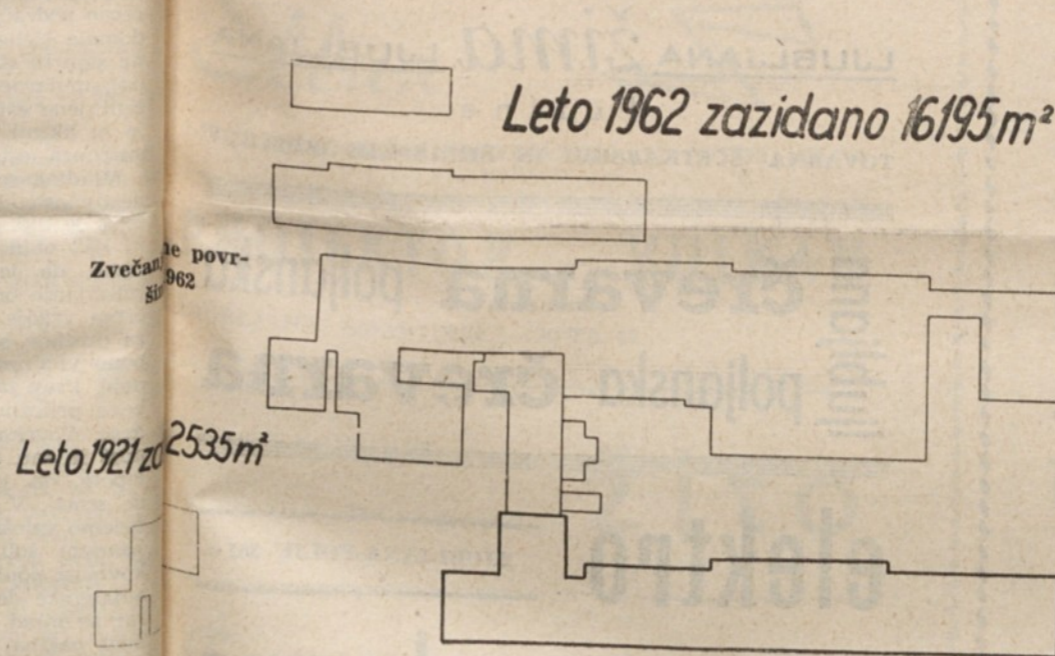
Poljski spajalni stroj

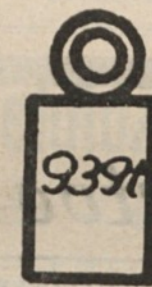
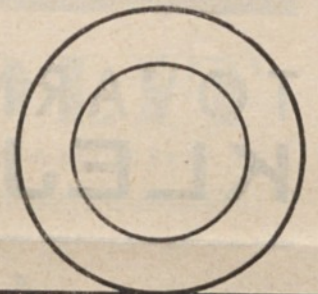
Končno montažo izdelkov vršimo na tekočem traku

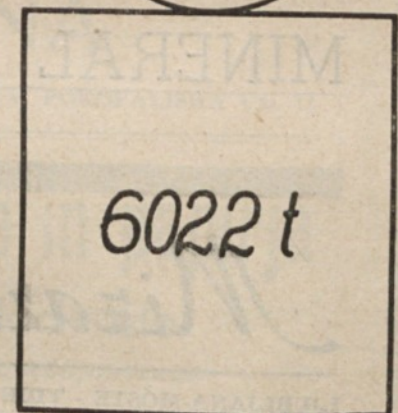
Pločevino je treba oblikovati na različnih orodjih, dokler ne dobi točno relativno obliko

Po 10 letih dela smo povečali količino izdelkov za več kot šestkrat

1952

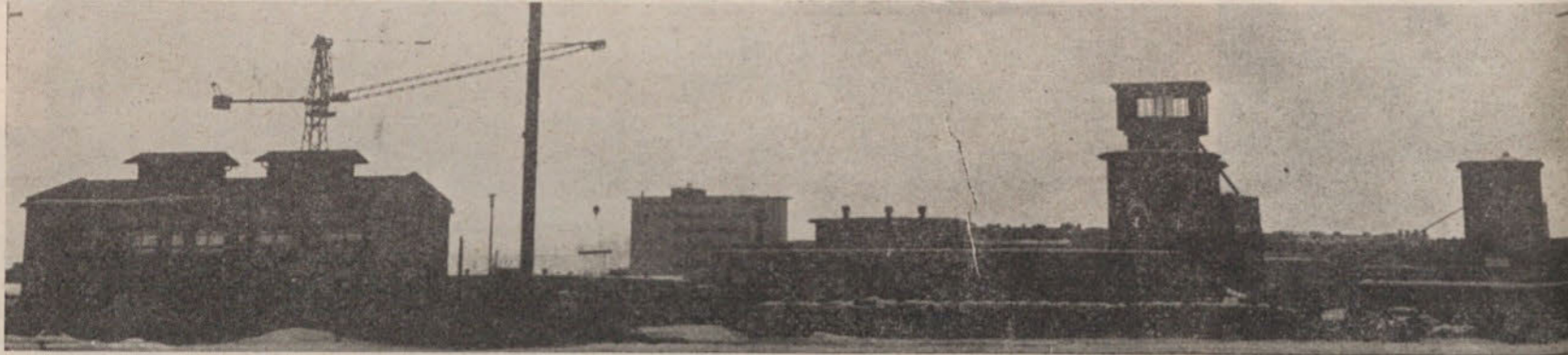
1962

Pred predelavo pločevino litografiramo

Izdelujemo embalažo raznih oblik

Delovni kolektivi naše občine čestitajo ob prazniku dela

SATURNUS

Ljubljana-Moste Ob železnici

KOVINSKO PREDLOVALNA INDUSTRIJA ♦ EMBALAZA
AVTOOPREMA

TOVARNA LJUBLJANA
KLEJA Šmartinska c. 50

MINERAL Ljubljana-moste

Mizarstvo

LJUBLJANA-MOSTE - VIDE PREGARČEVE 8a - Tel. 37-605

Olma ♦ LJUBLJANA
POKOPALIŠKA ULICA ST. 5

intertrans **G**lobus
Ljubljana
Šmartinska

Kemična tovarna

LJUBLJANA - Ob železnici **Moste**

LJUBLJANA *žima* LJUBLJANA
Fužine

TOVARNA ŠČETKARSKIH IN ŽIMARSKIH IZDELKOV

Ljubljana **črevarna** poljanska
poljanska **črevarna**

elektro LJUBLJANA-POLJE 351 c

TELEFON STEVILKA 383-234 **obnova**

Teol LJUBLJANA ZALOŠKA C. 54
TEOL-OLJARNIŠKA

LJUBLJANA
»HLADILNICA«
ZALOG

— SAP —

LJUBLJANA — SREDIŠKA 4

kolinska

TOVARNA HRANIL • LJUBLJANA, SMARTINSKA C. 30

ELEKTROPODJETJE

Ellux

LJUBLJANA-MOSTE, PARTIZANSKA 27 — TEL. 36-743

PROTEKTOR — VULKAN

LJUBLJANA, SMARTINSKA CESTA 64

ZIVILSKI KOMBINAT

LJUBLJANA, ČUFARJEVA 2 **žito**

Totra

LJUBLJANA, Zg. Hrušica 14

izolirka

Ljubljana-moste
ob železnici

emona
ZALOG

INDOS

INDUSTRIJA OBDELOVALNIH STROJEV

Ljubljana Moste, Industrijska c.

TOVARNA KEMIČNIH IZDELKOV

ARBO Ljubljana —
Podgrad

IZOLIT

MONTAZNO PODJETJE • LJUBLJANA-POLJE STEV. 356

DIMNIKARSKO-PODJETJE

LJUBLJANA

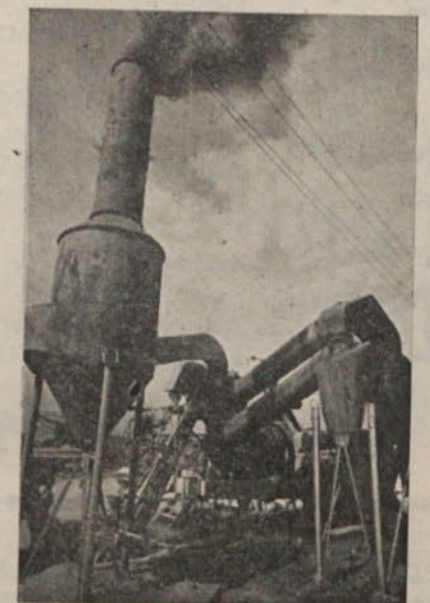
LJUBLJANA, POKOPALIŠKA UL. 11

Tovarna celuloze in papirja

Vevče - Medvode

SEDEŽ VEVČE ♦ p. LJUBLJANA-POLJE

VSEM NAŠIM
BRALCEM — VSEM
OBCANOM ČESTITA
OB PRAZNIKU
DELA
UREDNIŠTVO

OBISK V SATURNUSU

Iz majhnega raste veliko

Vsakogar razveseli uspešno opravljeno delo. Če pa je to delo opravljeno še posebno uspešno, potem zaslužijo vsi tisti, ki so kakorkoli pomagali pri izpolnjevanju planskih nalog, kar največje priznanje.

Vedno večje zahteve trga po večjih količinah najrazličnejše embalaže bodisi za konzervno ali za kemično industrijo, vedno večje zahteve po svetilnih telesih za motorna vozila in po termičnih aparatih so v Saturnusu diktirale močno povečanje proizvodnje. Delavke, delavci in vodstvo so vlagali vse svoje sile in je prav tej prizadevnosti pripisati velik del zaslug za uspeh.

Presežek načrta za 16,1%, kar znaša po fakturirani realizaciji

4603 milijonov dinarjev, dokazuje, da je kolektiv dobro izkoristil stare in nove stroje, da je znal najti tudi skrite rezerve ter ustvaril dohodek podjetja 1454 milijonov dinarjev ali za 28,3% več, kot ga je ustvaril v letu 1961.

Količinski porast proizvodnje je nekaj manjši kot finančni in so v Saturnusu s 6022 tonami izdelkov presegli delovni načrt le za 18%. To je pripisati dejstvu, da so precej povečali asortiment embalaže iz lažje aluminjske pločevine, izdelali pa so tudi več litografiranih izdelkov. Čeprav so v ostalih sorodnih podjetjih naročila zelo padala, so si v Saturnusu uspeli zagotoviti zadostna naročila in dovolj pločevine.

Izkoristili so glavno sezono

predelave sadja in povrtnin, uspeli preseči mesečni delovni načrt in ustvariti vrednost preko milijarde dinarjev na mesec. To so uspeli z maksimalnim izkoriščanjem avtomatov ter z delom v treh izmenah povsod tam, kjer so nastopila ozka grla.

Močno je naraščalo tudi število zaposlenih in je bilo konec leta 1962 v Saturnusu preko 1280 delavcev in uslužbencev. Ta nenadni porast zaposlenih je bil potreben predvsem zaradi tega, ker so reorganizirali pripravo dela in so za izvrševanje nalog rabili več dobrih strokovnih delovnih moči.

Ce pravi ljudski pregovor, da

iz malega raste veliko, to prav gotovo drži za Saturnus, ki se zlasti v zadnjih letih hitro širi. Iz zametka današnje tovarne leta 1921, ko je imela 2535 m² površine, je do konca leta 1962 nastala tovarna s 16.195 kvadratnih metrov zazidane površine. Pa tudi tukaj se Saturnus ni ustavil in je sedaj na vrsti tiskarna, ki bo dozidavo dobila dokaj boljše pogoje za zahtevne naloge, ki jo čakajo. Pri gornjih številkah pomeni nismo upoštevali površin Zalog in Plastike v Polju.

V zvezi s stalnim širjenjem se je večalo tudi število zaposlenih saj je naraslo od 488 ljudi v letu 1952 na 1280 ljudi konec leta 1962. Še bolj skokoma je naraščala skupna teža naših izdelkov, smo jih prodali našim naročnikom (glej diagram).

V dobrih 12 letih se je povečala proizvodnja za več kot (Nadaljevanje na 13. strani)

ZELENA JAMA

Svojim cenjenim gostom čestitajo ob 1. maju

S SVOJIMI OBRATI:

- GOSTILNA PRI KAJŽARJU
Pokopališka ulica 15
- RESTAVRACIJA CIVILNO LETALIŠČE
Ljubljana
- GOSTILNA VESELI PRIJATELJI
Partizanska cesta 1
- ☆
- BIFE KODELJEVO
Jana Husa 3
- GOSTILNA SLOVENSKE GORICE
Ljubljana, Zaloška 31
- GOSTILNA BIZELJSKO
Ljubljana, Šmartinska 136
- GOSTILNA PRI GARAŽAH
Ljubljana Moste, Središka 12
- GOSTILNA POD GOLOVCEM
Litijska cesta 28
- GOSTILNA PRI KAMNARJU
Bizovik
- GOSTILNA PRI MOSTU
Ljubljana, Na peči 39
- GOSTILNA SEDMICA Zaloška 183
- GOSTILNA PRI BABNIKU
Fužine 12
- GOSTILNA NA RAZPOTJU
Pot na Fužine 3
- BIFE PRI STRIČKU
Ljubljana, Kodrova 8
- GOSTIŠČE TRIGLAV Zaloška 72
- GOSTILNA PRI TINČKU
Hrastje 7
- GOSTILNA LOVŠE
Šmartinska št. 44
- GOSTILNA POD HRIBOM
Litijska cesta 1

gostinsko podjetje

IZDAJA ObO SZDL LJUBLJANA MOSTE-POLJE. LIST IZHAJA ENKRAT MESEČNO. UREJA UREDNIŠKI ODBOR. GLAVNI UREDNIK BOGDAN ŠTURM. TISKA ČZP KOČEVSKI TISK KOČEVJE

R a z p i s

Gostinsko podjetje ZELENA JAMA, Ljubljana, Pokopališka ulica 14 — razpisuje

n a t e č a j

za nov naziv podjetja, ki bi hkrati veljal tudi za naš dosednji obrat »Pri Kajžarju«.

Ime naj zajema področje naše dejavnosti — gostinstva oziroma turizma ali kak drug naziv (krajevno ime, znano ime iz NOB, simbol), primeren za naše podjetje.

Za najboljše sprejete predloge sta določeni nagradi:

prva 15.000.—
druga 5.000.—

Rok za pismeno vložitev predlogov na gornji naslov je 15. maj 1963.

Za podjetje: upravnik
Anton Bau

MERCATOR

LJUBLJANA

s svojimi poslovnimi enotami:

ZIMA, GRMADA, HRANA, JELKA, LITIJA, LOGATEC, POLJE, ROŽNIK, STRAŽA, IN ŠPECERIJA

čestita vsem občanom za praznik dela

IZ MAJHNEGA RASTE VELIKO

(Nadaljevanje z 12. strani)
krat, saj je znašala leta 1962 v tonah izražena količina končnih izdelkov 6022 ton proti 939 tonam v letu 1952. V skladu z večanjem tonaže predelane pločevine je naraščala tudi finančna realizacija (glej diagram). Kakšna pa je perspektiva? Z delitvijo podjetja na

šest samostojnih ekonomskih enot so dobili delavci — upravljalci vso iniciativo v svoje roke. Prvi rezultati že kažejo na pravilnost te delitve, saj je podjetje v sedanjih mrtvi sezoni uresničevalo visoke zahteve, postavljene v načrtu. Seveda pa vseh zahtev ne bo mogoče realizirati brez novih

investicij, ki jih bodo v Saturnusu porabili za nabavo novih strojev in ostalih pomagala, da bodo lahko delali več in boljše. Stari stroji, katerih povprečna življenjska doba znaša preko 40 let, bodo kmalu tako izrabljeni, da jih ne bo kazalo več popravljati. V zvezi s tem že pripravljajo potrebne elaborate za modernizacijo opreme posameznih ekonomskih enot, da si tako iz deviznih sredstev, deloma pa tudi

z dinarskim kritjem zagotove potrebna finančna sredstva. Po sedanjem tempu dela je moč soditi, da bodo v Saturnusu zmogli številna naročila in, da bodo lahko zdrževali kvaliteto svojih izdelkov na solidni višini edino le z avtomatizacijo posameznih linij. Prvi koraki v to smer so že napravljeni in imajo v EEOTP že prvi tekoči trak, pripravljajo pa tudi druge izboljšave, ki bodo pripomogle k dvigu proizvodnje.

emona MESNA INDUSTRIJA ZALOG LJUBLJANA

pravami, stari stroji pa zahtevajo zamenjavo z modernjšimi, bolj ekonomičnimi in z večjimi kapacitetami, kar vse zahteva večja investicijska sredstva in velike napore kolektiva. Poleg porasta produkcije zahteva preureditev in modernizacijo tudi vedno večji asortiment izdelkov, ki se prav tako širi, saj je notranje kakor zunanje tržišče vedno zahtevnejše.

Emona je danes kos najzahtevnejšim okusom. Izdeluje vse vrste konzerv, trajne in poltrajne, suhomesnate izdelke, predvsem pa zalaga tržišče z razkosanim svežim zmrznjenim mesom, ki ga kupujejo tudi naše gospodinje lepo in higiensko embalaranega.

Vsa predelava mesa je od dobave živine do gotovih izdelkov

čata vso skrb dvigu življenjske ravni zaposlenih in njihovi kulturni in strokovni izobrazbi z različnimi tečajji v podjetju. Eden izmed tečajev za sekače je tudi v Ulici Jana Husa na Kodeljevem. V lastni menzi delijo zaposlenim

Odkupna mreža živine je navezana predvsem na Slovenijo, deloma tudi na vso državo.

Poleg predelave mesa ima podjetje tudi lastna pitališča za živino v Logatcu in lastno ribogojnico v Zalogu.

V Zalogu, na severni strani železnice, stoji na odprti, zračni planoti, kjer je lep razgled proti Kamniškim planinam, naša največja mesna industrija v Sloveniji — Emona. Kakor zunaj, tako so tudi znotraj lepi, zračni, predvsem pa čisti delovni prostori.

Gospodarska organizacija Emona ima danes mnogo širši pomen in torišče, kakor je bila prvotno zamišljena. Pripojeni sta bili podjetji Mesnina Ljubljana in podjetje Mesopromet iz Kopra.

Tako razširjena Emona napre-

Avtomobilski park Emone

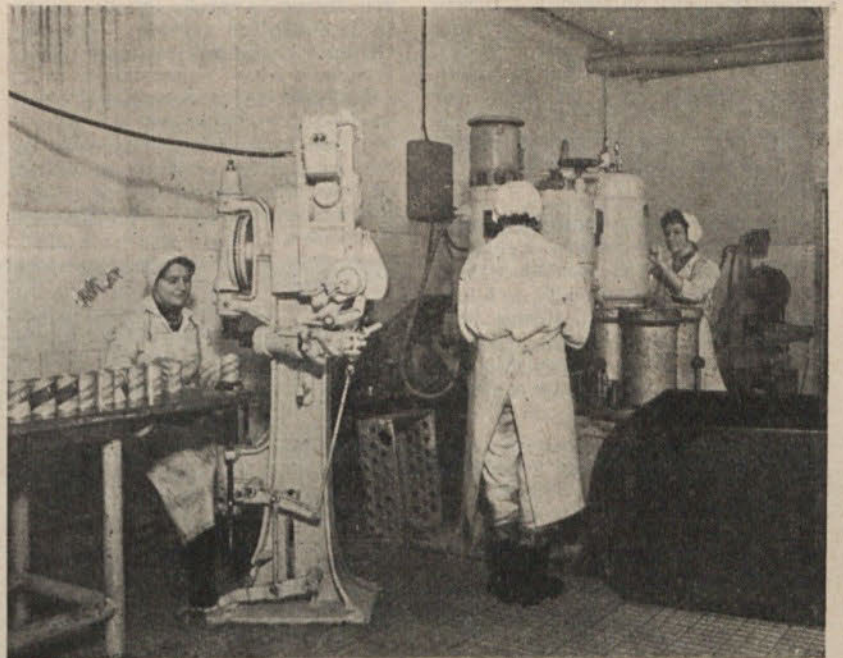
dnevno okrog 900 obrokov tople hrane.

Zaposleni z velikim zanimanjem sodelujejo pri upravljanju podjetja. Pogovori in razpravljanja

Izdelki Emona so prodrli na vsa domača in svetovna tržišča. Izvažajo jih v Anglijo, Italijo, Švico, Zahodno Nemčijo, Švedsko, Sovjetsko zvezo itd. Svoje produkte

V klavnici Emone

Različni okusi zahtevajo različno polnjenje konzerv

se sučejo največ okrog nabave novih modernih strojev in naprav, želeč da bi se produkcija in kvaliteta čim bolj dvignili in stroški znižali, saj bi s tem dvignili dohodke sebi, ob enem pa bi si zagotovili zunanje in notranje tržišče.

razvažajo z lastnimi sodobnimi hladilnimi avtomobili ali pa s hladilnimi vagoni po železnici.

Ob prvomajskem prazniku želimo delavcem Emone kar največ delovnih in lastnih uspehov pri gradnji socializma v naši deželi.

pod stalnim in strogim nadzorstvom veterinarjev, ki imajo svoj lastni laboratorij. Higiena produktov je zagotovljena tudi z naj-sodobnejšim klanjem in z moderno predelavo mesa. Tovarna zaposluje precejšnje število ljudi. Pomanjkanje pa se čuti pri kvalificirani in visokokvalificirani delovni sili, in to predvsem zaradi pomanjkanja stanovanj. Razumljivo je, da v tako kratkem času svojega obstoja podjetje ni moglo zadostiti vsem stanovanjskim interesom.

Uprava in delavski svet posve-

duje v produkciji in organizaciji s čedalje večjimi koraki, saj je imela s 650 zaposlenimi leta 1960, ko je bila ustanovljena, za nalogo letno predelati do 4000 ton mesa. Napredni kolektiv in potrebe na trgu pa sta silila to organizacijo k vedno večjemu vsestranskemu napredku, tako da je bilo v letu 1961 pri 780 zaposlenih predelanih 10.000 ton, leta 1962 pa pri 860 zaposlenih že 14.000 ton mesa. Produkcija pa še nenehno narašča, tako, da so sicer veliki prostori tovarne postali pretesni, posebno skladišča s hladilnimi na-

Glasbena vzgoja in glasbena šola

Z ustanovitvijo nove Jugoslavije se je glasbeni vzgoji pri nas odprlo novo, obsežno področje razvojnih možnosti delovanja. Pot do glasbe je postala dostopna otrokom vseh družbenih slojev in vsakomur, ki je čutil nagnjenje do nje — glasbena umetnost je postala last skupnosti. Z rastjo v širino pa nikakor ni izgubila na kvaliteti. Nasprotno. Karakteristika socialistične glasbene vzgoje

je doma, z javnimi nastopi, zlasti pa s skupnimi vajami v raznovrstnih ansamblih, kjer se otrokom najkonkretnije zbudi kolektivistični čut, se razvija otrok v samostojnega, discipliniranega, samozavestnega in samokritičnega člana socialistične skupnosti, ki so mu tuji individualizem, egoizem in egocentričnost.

Studij glasbe je trdo, včasih prav težaško delo, ki zavzema

prispevajo starši svoj delež, vendar naj bo tak, da bo glasbeno šolanje še vedno dostopno vsakemu, ki čuti nagnjenje in čuti sposobnosti za tak študij.

Glasbena vzgoja v mladosti je neke vrste kapital, ki se uspešno obrestuje tudi v zreli življenjski dobi. V mrzličnem utripu današnjega življenja postaja rekreacija iz dneva v dan važnejši faktor tako za posameznika kot za celotno družbo. Reakcija pa doseže svoj namen le v spontanem, zavestnem doživljanju. Izkušnje kažejo, da nudi obvladanje kategorikoli glasbenega instrumenta idealno možnost rekreacije in ker ni nujno individualna, je lahko to način, ki se ga more uspešno poslužiti ves delovni kolektiv. Številni pevski in instrumentalni ansambli rudarskih, železničarskih, pošarskih in drugih delovnih kolektivov imajo pri nas večdesetletno tradicijo.

Vzporedno z opisanimi zahtevami in težnjami delovnih ljudi pa gre tudi aktivnost in prizadevnost glasbenih šol. Iz tega je razumljivo, da si glasbene šole zastavljajo sodobnejše delovne programe in ne osredotočajo svojih dejavnosti zgolj na strokovnost. Po predlogih glasbene komisije pri okrajnem svetu Svobod bi naj bil širši obseg dela glasbene šole v le-tem: glasbene šole naj vključijo med redne predmete poučevanje harmonike in kitare; glasbene sekcije v društvih in šolah naj bi delale pod okriljem in s pomočjo glasbene šole; glasbeni pouk na osemletkah naj bi potekal v okviru glasbene šole, ki bo pomagala pri izdelavi podrobnih učnih načrtov ter bila stalno v stiku s pedagogi, ki po-

tega goji šola tudi ansambelsko igro z gojenci, ki so si v šoli že pridobili neko znanje in spretnost na posameznem instrumentu. Za individualni pouk so na šoli tile oddelki: klavirski, godalni (za pouk violine in čela), oddelek za trobila (trobenta, pozavna in ostala trobila), pihalni (klarinet, flavta, oboa, saksofon), solopevski, oddelek za ljudske instrumente (harmonika, kitara), oddelek za ritmiko in balet, teoretski oddelek (pouk teorije in predšolsko in šolsko mladino) in oddelek za tolkala (bobni, činele, triangel ipd.). Za ansambelsko igro pa ima šola tele ansamble: mladinsko godbo na pihala, godalni orkester, harmonikarski zbor, mladinski pevski zbor, ritmično baletno skupino ter nekaj manjših, občasno sestavljenih komornih skupin (dueti, klavirski trio, kvartet idr.).

Za delovanje teh ansamblov je potreba vedeti, da lahko igra učencem v njih šele takrat, ko je na instrumentu usposobljen po strokovni in tehnični plati. To traja precej truda tako od učenca kot učitelja. Iz tega sledi jasen zaključek, da ima šola le takrat močne in dobre ansamble, če imajo čimveč sposobnih učencev. Čim manj učencev je v posebnih oddelkih, tem manj je lahko dobrih ansamblov, v katere se rekrutirajo le sposobnejši učenci.

Glasbena šola prikazuje svoje delo in uspehe na glasbenih večerih — na javnih in internih produkcijah. Ne glede na to mora vsak učenec opravljati letni izpit pred strokovno komisijo, kjer pokaže uspeh svojega celoletnega dela. Poleg tega se vključuje šola v svoje okolje s sodelovanjem njenih ansamblov in sodelovanjem na raznih prireditvah in praznikih. Takih nastopov je bilo na primer v letošnjem prvem polletju 17. Posebno pozornost

je prav v nenehnem intenzivnem prizadevanju, da bi se njena kvaliteta vsestransko stopnjevala. Poleg tega prizadevanja pa smo priče iskanja in ubiranja novih potov in smeri masovnosti glasbene vzgoje. Delo glasbenih šol se namreč ne razvija le v ozkem krogu njenih učilnic, temveč se uspešno vrača v življenje socialistične skupnosti. Učenci glasbenih šol posredujejo s svojimi javnimi nastopi sadove glasbene vzgoje delovnim kolektivom, pionirjem osemletk, svojim staršem, organizacijam na terenu, z nastopi v radijskih oddajah pa vsem ostalim delovnim ljudem širom po naši domovini. Na ta način sega vzgojna moč in dejavnost glasbenih šol daleč preko njihovega osnovnega okvirja in postaja v pravem pomenu besede občeljudska.

Glasbene šole pojmujejo svoje delo — glasbeno vzgojo predvsem kot dopolnjevanje splošne vzgoje v šoli, družini in družbi. Pri tem si seveda prizadevajo doseči najvišjo strokovno kvaliteto. Vzporedno s tem ciljem opravljajo pomembno delo iskanja in vodenja glasbenih talentov.

Vzgojno pedagoški sistem glasbenih šol navaja otroka k natančnosti, vztrajnosti, temeljitosti; uči ga iskati težavne probleme, jih pravilno ocenjevati in premagovati; usmerja ga v objektivno ocenjevanje lastnih in tujih uspehov ali neuspehov, njihov vzrokov in posledic. S samostojnim študi-

mno otrokovega prostega izvenšolskega časa in terja mnogo samozatajevanja. Vendar je prosti čas s študijem glasbe v vzgojnem pogledu idealno optimalno izkoriščen. Zaposleni otrok ne postopa, ne pride v stik z neprimerno družbo in okoljem, ne išče kratkočasja v zabudah. Dejstvo je, da med učenci glasbenih šol ni pojavov takomenovanega huliganstva, oziroma v mladinski kriminalistiki ni učencev, ki so se posvetili študiju glasbe. V tem pogledu pomenijo glasbene šole preventivo in so družbeni izdatki zanje, ocenjeni po tem kriteriju, verjetno najcenejša varianta preventive.

Stališče, da bi bilo treba glasbeni pouk na glasbeni šoli postaviti na gospodarsko osnovo, bi bilo sprejemljivo takrat, ko bi taka šola vzgajala strokovne kadre, s katerimi bi (po pridobljenem glasbenem znanju) razvijala glasbeno delo kot posebno gospodarsko dejavnost. Glasbene šole pa pojmujejo svoje glasbeno delo predvsem kot dopolnjevanje splošne vzgoje, kot je bilo že v začetku poudarjeno. Konec koncev so to le — šole. Če bi zavzeli stališče, da naj bo v glasbeni šoli cena učne usluge plačana s šolnino, potem glasbena vzgoja na teh šolah ne bo več dostopna otrokom vseh družbenih slojev. Prišli bi spet v položaj glasbenega šolstva v bivši Jugoslaviji, kjer bi bila taka vzgoja privilegij premožnejših. Po drugi strani pa je pravilno, da za glasbeno šolanje

učujejo nauk o glasbi v osnovni šoli; glasbena šola ne sme dopustiti, da bi tekla glasbeni pouk mimo nje in brez potrebne kvalitete; skrbeti morajo za instrumentalne skupine, ki afirmirajo delo glasbene šole.

Glede na vse zgoraj navedene probleme pri vzgoji in ničrtovanju dela pri glasbenem šolstvu pa si oglejmo še dejavnost glasbene šole Moste in njeno problematiko. Ta šola je naredila od svoje ustanovitve 1. maja 1949 do danes precejšnjo razvojno pot, ob kateri so nanizani poleg napredka tudi mnogi uspehi. Predvsem si moramo biti na jasnem, da je v šoli pouk individualen. Poleg

uživa med ostalimi ansambli mladinska godba na pihala, pa se mora pri svojem delu baviti z različnimi težavami. Tu predvsem omeniti problem kitarov (učencev), katerih primanjkuje v raznih skupinah godbe (barog, bariton, trobenta, tolkala). Nekateri člani odhajajo na odsluženje vojaškega roka, drugi preselijo, spet drugi zavirajo delo ansambla z nediscipliniranim obnašanjem orkestralnih vaj.

Dotoka na zgoraj omenjenih instrumentih pa kljub prizadevanjem šole z agitacijo in sodelovanjem ZMS ni takega, da bi zadovoljili potrebe. Potrebno bi bilo (Nadalj. na 15. str.)

◆ ŽIVEL PRVI MAJ, DAN SOLIDARNOSTI DELAVSKEGA RAZREDA VSEGA SVETA

◆ SAMO DELO IN REZULTATI DELA ODREJAJO MATERIALNI IN DRUŽBENI POLOŽAJ ČLOVEKA — USTAVA

ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

Prehodni pokal AAK Olimpije — Svobode v Mostah

Na spomladanskem krosu, ki ga je organiziral AAK Olimpije-Svobode, so se v posebni skupini pomerili med sabo pionirji in pionirke občin Bežigrad in Moste. Polja za prehodni pokal organizatorja. Pred samim tekmovanjem smo na tihem upali, da bomo ponovili uspeh lanskega leta in ponovno premagali zelo dobre pionirje Bežigrada. Potek tekmovanja je pokazal, da naša želja po zmagi ni bila neopravičena, saj smo premagali borbene Bežigradčane in tako prejeli prehodni pokal organizatorja. Sigurno bo ta osvojitev dala novega poleta atletskemu življenju v naši občini; obenem pa nam narekuje — ko imamo že toliko dobrih mladih

atletov — da bomo morali v najbližji bodočnosti ustanoviti atletski mladinski klub v Mostah.

Na tekmovanju so se najbolj izkazali pionirji in pionirke osn. šol Polja in Vide Pregarc.

REZULTATI

Pionirji 500 m:

1. Kersnik MP 1:09,6
2. Štembal MP 1:10,7
3. Gorjanc B 1:11,2

Pionirke 400 m:

1. Mlakar B 1:02,6
2. Bačnik B 1:04,5
3. Bergant B 1:05,5
4. Logar MP 1:05,7

S tekme Slovan : Krim

Ekipo prvenstvo v namiznem tenisu za pionirje in mladince v Polju

Občinska zveza za telesno kulturo je v Polju organizirala pod vodstvom tov. Krevh Marjana tekmovanje v namiznem tenisu. To tekmovanje je veljalo tudi za naslov pokalnega občinskega prvaka za KUP Jugoslavije. Udeležba na tem tekmovanju je bila zelo skromna. Pravico nastopa v republiškem polfinalu si je pridobila moška in ženska ekipa gimnazije. Od osnovnih šol sta se tekmovanja udeležili ekipi osnovnih šol Polje in Vide Pregarc. Zmagali so pionirji in pionirke osnovne šole Polje. Na tekmovanju smo predvsem pogrešali pionirje osn. šole KETTE-MURN, ki se tekmovanja iz nerazumljivih razlogov niso udeležili. Zdi se nam, da je po odhodu tov. I. Virka in Pe-

čaverja športno življenje na tej šoli nekoliko zaspalo.

REZULTATI:

Pionirji — Polje : V. Pregarc 3:0

1. Esih : Cigler 2:1
2. Babnik : Luzar 2:0
3. Gajič : Kašper 2:0

Pionirke — Polje : V. Prgarc 3:0

1. Esih : Cigler 2:0
2. Požrl : Roš 2:0
3. Baša : Prandel 2:0

Prijateljski dvoboj med ekipama gimnazije in osnovne šole iz Polja se je končal z zmago gimnazije 5:1. Najbolj se je izkazala gimnazijka Helika Škerlj, ki je premagala vse svoje nasprotnike z rezultatom 2:0

uslužbencev 89,25 % učencev. Iz vrst obrtnikov, kmetov, pripadnikov JLA ter upokojevcov pa 10,75 %. Medtem ko se glasbeni pouk in vzgoja odvijata po začrtani poti, se skozi učilnice glasbene šole Moste preliva v letošnjem šolskem letu okrog 370 mladih ljudi. Teden za tednom je tako mobilizirano precejšnje število mladine za prostovoljno sodelovanje pri sprejemanju raznih vrednot estetske vzgoje.

Sodimo, da so sredstva, določena v finančnih načrtih, dobro naložena kapital, ki se bo obrestoval šele v kasnejših letih. Vse pripombe, ki grede na račun teh sredstev, so verjetno plod nepoznanja samega dela na tem področju ali pa nerazumevanje za glasbeno vzgojo kot tako. Po vsem svetu na zahodu prisostvujemo močnemu vzponu glasbene vzgoje; velika sredstva dajejo samo za to, da bi mladim ljudem vzbudili zanimanje za glasbo in glasbene vrednote. Pri nas ima mladina to ljubezen do glasbe že v sebi, ni je treba šele posebej

Kri — dragoceno zdravilo

Nihče izmed nas ne bi mogel povedati koliko lepih besed je bilo že izgovorjenih in napisanih z gorečo željo pomagati sočloveku, besed, ki so plemenitile srca naših prostovoljnih krvodajalcev.

Aktivisti Rdečega križa kot nosilci in iniciatorji krvodajalske akcije in precejšnje število članov drugih družbenopolitičnih organizacij govorijo vsak po svoje, vsi pa z eno željo dati zdravstveni službi dragoceno zdravilo — kri.

V seznamih darovalcev krvi zasledimo tovarišice in tovariše, ki so dali kri 30-krat, 20-krat, 10-krat, itd. in se jim zato mnogi bolniki in poškodovanci posebej zahvaljujejo. Posebno pozornost zaslužijo prvoborci v našem krvodajalstvu, ker so s svojim nesebičnim delom največ pripomogli k splošnemu razvoju in propagandi in krvodajalski dejavnosti.

Občinski odbori RK so se ob podpori drugih organizacij že zavzeli za to odgovorno delo v tolikšni meri, da so se pri akcijah osamosvojili in tako skrbijo za zadostno količino krvi, ki jo potrebuje naša zdravstvena služba.

Vse to predstavlja velik uspeh zdravstvenega prosvetljevanja in je dokaz uspešnega dela na tem področju, pa tudi visoke srčne kulture naših ljudi nasploh.

Objektivne potrebe iz dneva v dan prikazujejo potrebe po vedno večji količini krvi, da bi bile zadovoljivo rešene terapijske zahteve v zdravstvenih ustanovah.

Zato pričakuje občinski odbor RK tudi ob letošnji akciji pri vseh sindikalnih podružnicah kakor tudi pri krajevnih odborih SZDL, zdravstvenih domovih in ostalih organizacijah in društvih, da bodo pomagali pri organizaciji krvodajalske akcije z enakim razumevanjem in požrtvovalnostjo kot prejšnja leta, da bomo dosegli načrt krvodajalske akcije za leto 1963.

Krvodajalska akcija je predvidena v mesecu maju, in sicer 14., 15., 16., 17., 21., 22. in 23. maja.

Glasbena vzgoja in glasbena šola

(Nadaljevanje s 14. strani)

da bi delo članov mladinske godbe, ki so nudili usluge na terenu do sedaj brezplačno, stimulirali z denarnimi nagradami.

Potrebno je poudariti, da mora ansambel, če hoče naštudirati eno samo točko, porabiti mnogo ur za skupne vaje in vložiti v to mnogo truda, prostega časa, discipline in samozatajevanja. Če pogledamo učenca, ki sodeluje v kakem ansambli, bomo videli, da mora biti v šoli celo petkrat v tednu: dvakrat pri lekciji za inštrument, dvakrat na ansambelski vaji in enkrat pri pouku teorije. Tako je razumljivo, kar smo omenili v začetku, da je prosti čas učenca pri študiju glasbe pri vzgojnem pogledu optimalno izkoriščen.

Starši učencev v glasbeni šoli imajo možnost, da se tudi sami prepričajo o delu in napredku svojega otroka. Vsak oče in vsaka mati lahko prisostvuje lekciji svojega sina ali hčerke in spremnja otrokovo delo in napredek. Mnogi izmed staršev so tako vse leto v stiku s predavateljem in mu s tem pomagajo pri delu. Če bi se vsi posluževali tega načina sodelovanja med šolo in domom, bi odpadle marsikateri nevšečnosti in konec koncev tudi razočaranja. Na žalost pa imamo tudi primere, ko najdejo starši stik s

šolo šele takrat, ko je otrok zaradi nediscipline, nerednega obiska in slabega napredka že črtan iz seznama učencev.

Ko že govorimo o sodelovanju staršev s šolo, bi bil morda še

zanimiv podatek glede socialne strukture staršev tistih otrok, ki so vpisani v glasbeni šoli. Od vseh v letošnjem šolskem letu vpisanih je iz vrst delavcev in

prebujati. Zato so sredstva, vložena v to, da moramo mladim nuditi glasbeno vzgojo, dobro naložena.

A. Štrukelj

Prvomajjska križanka

1. NAGRADA 3000 din, 2. nagrada 2000 din, 3. nagrada 1000 din. Rešitve pošljite do 15. maja na naslov: Uredništvo Moščanske skupnosti, LJUBLJANA MOSTE POLJE, OB Ljubljani 42

A crossword puzzle grid for the "Prvomajjska križanka" (May Day Crossword). The grid contains various clues and answers in Slovenian. Some cells contain images: a factory with a tall chimney, a person on a motorcycle, a dark interior scene, a forklift, and a large industrial building. The clues and answers are as follows:

Across clues and answers:

- 1. OGULUFANI → (empty)
- 3. REKA V EGIPTU → NIL
- 4. ETUI ZA PASTE VELEPOSREŠNIK → (empty)
- 5. D. KRISTUBROVICE ZPODZI ZEKAVIČIT → (empty)
- 6. GRAD MU PTUJU, TURIST. = 80 → (empty)
- 7. ULICA V ZJAMU → (empty)
- 8. SPADA V POSREJTV POVZVS MEHA → (empty)
- 9. POUK MO ZAPOU → (empty)
- 10. ZANIMIV, PRIVLAČEN → (empty)
- 11. VARNOSTI ODBOR BOLEZEN NA Z. B. (OB) → (empty)
- 12. KAZALNI ZAJMEK → (empty)
- 13. GORLIJV DIN JE ZA CIŠEME (OB) → (empty)
- 14. VARNOSTI BARVILA → (empty)
- 15. VISOKA ŠOLA → (empty)
- 16. MIZOVANJE → (empty)
- 17. HYATOP IZRAZ → (empty)
- 18. SEŠTEVEN → (empty)
- 19. STARODAVNO MESTO → (empty)
- 20. MESTO POD LAMPAZOM MOTO → (empty)
- 21. ČISTO IZPLAČILO → (empty)
- 22. OBRACAN → (empty)
- 23. YAZICE → (empty)
- 24. UTEŽNA ENOTA ZLATA → (empty)
- 25. INDUSTRIE RASTLIN → (empty)
- 26. ULICNA PRAŠIČEV GOLOBRADEC → (empty)
- 27. DVODELNIK → (empty)
- 28. MESTO V MEZOPOTAMNIJI → (empty)
- 29. POLET POKRAJINA V IRANU → (empty)
- 30. ZDRAVNIK ZA KNEŽEV GLAS → (empty)
- 31. EDEN KONGOSKI WIDITEJ → (empty)
- 32. SMOLA → (empty)
- 33. VZBUZKA NA VODA → (empty)
- 34. KEM OSAN BARV GORSKA ROŽA → (empty)
- 35. KVARTOP IZRAZ → (empty)
- 36. POLJSKA MEHA OSNOVE ZA TRDITVE → (empty)
- 37. RIMSKI CESAR → (empty)
- 38. PREDLOG RAJZRESEN → (empty)
- 39. MEHA OPERA → (empty)
- 40. EKONOM ŠOLA → (empty)
- 41. AVTOM OZNAKA ZA NIŽOZEMSK → (empty)
- 42. SAH VELEMOJS TEH → (empty)
- 43. SAHEL VALENTINI → (empty)
- 44. ZELEMICA → (empty)
- 45. OKRATSI KEZMAN GORAV VJH SEMA → (empty)
- 46. ESTRADA CABRERA → (empty)
- 47. DISAN, (SPOLE) KOROŠKA → (empty)
- 48. STALNO KASLJATI ODAC → (empty)
- 49. SEJTMIL PROTI SONCU → (empty)
- 50. POUČILNIK MEHA → (empty)
- 51. POLJEZANA → (empty)
- 52. DVAJE IN DVA ZIVALI ZVEZA KOGALISTOV → (empty)
- 53. TKANINA UDORJ → (empty)
- 54. MESTO V SIBIRIJI → (empty)
- 55. JOHN NEWMAN POTROŠNIK → (empty)
- 56. MESTO V ŠKOTSKEM NA OTROK MULL → (empty)
- 57. RIMSKA VEŽA → (empty)
- 58. BALNATIN IZRAZ JAPON DOLE MEHA → (empty)
- 59. DOBE BELAVEC PZI UMREJ → (empty)
- 60. SAHOGLAS NILA → (empty)
- 61. DIREK. DIZ → (empty)
- 62. MADRISHI ŠPORTNI ULUS → (empty)
- 63. DRUDE OSCAR ELEM. MEODI → (empty)
- 64. OLEPI, SPONE → (empty)
- 65. PIZNO (UPOR V ESI) POZIV NA MIKOVANJE → (empty)
- 66. RIMSKA VEŽA → (empty)
- 67. BALNATIN IZRAZ JAPON DOLE MEHA → (empty)
- 68. DOBE BELAVEC PZI UMREJ → (empty)
- 69. OROŽJE POŠKOBNE IZB MOŠKA TME → (empty)
- 70. Z NEKO B ZBAZIVAN → (empty)
- 71. GOROKAF POŽARA DOMAČA PZITILDI → (empty)
- 72. VARNEN UGLED → (empty)

Down clues and answers:

- 2. PISKUBBE SPOŠTUJEM → (empty)
- 4. MOŠKO FRE → (empty)
- 5. RLEM AMERICI) (MAJ → (empty)
- 6. ELEMENT CIRKONIJ → (empty)
- 7. UZADNI SPIS LETONICE V KVADRAT → (empty)
- 8. Z DVAJTI MI PESTI KASTANE PZI GORBI → (empty)
- 9. DALJE BALBOBI → (empty)
- 10. VIB-NAM → (empty)
- 11. ERIKA SOGLASNIKA → (empty)
- 12. VARNOSTI BARVILA → (empty)
- 13. VISOKA ŠOLA → (empty)
- 14. MIZOVANJE → (empty)
- 15. HYATOP IZRAZ → (empty)
- 16. SEŠTEVEN → (empty)
- 17. STARODAVNO MESTO → (empty)
- 18. MESTO POD LAMPAZOM MOTO → (empty)
- 19. ČISTO IZPLAČILO → (empty)
- 20. OBRACAN → (empty)
- 21. YAZICE → (empty)
- 22. UTEŽNA ENOTA ZLATA → (empty)
- 23. INDUSTRIE RASTLIN → (empty)
- 24. ULICNA PRAŠIČEV GOLOBRADEC → (empty)
- 25. DVODELNIK → (empty)
- 26. MESTO V MEZOPOTAMNIJI → (empty)
- 27. POLET POKRAJINA V IRANU → (empty)
- 28. ZDRAVNIK ZA KNEŽEV GLAS → (empty)
- 29. EDEN KONGOSKI WIDITEJ → (empty)
- 30. SMOLA → (empty)
- 31. VZBUZKA NA VODA → (empty)
- 32. KEM OSAN BARV GORSKA ROŽA → (empty)
- 33. KVARTOP IZRAZ → (empty)
- 34. POLJSKA MEHA OSNOVE ZA TRDITVE → (empty)
- 35. RIMSKI CESAR → (empty)
- 36. PREDLOG RAJZRESEN → (empty)
- 37. MEHA OPERA → (empty)
- 38. EKONOM ŠOLA → (empty)
- 39. AVTOM OZNAKA ZA NIŽOZEMSK → (empty)
- 40. SAH VELEMOJS TEH → (empty)
- 41. SAHEL VALENTINI → (empty)
- 42. ZELEMICA → (empty)
- 43. OKRATSI KEZMAN GORAV VJH SEMA → (empty)
- 44. ESTRADA CABRERA → (empty)
- 45. DISAN, (SPOLE) KOROŠKA → (empty)
- 46. STALNO KASLJATI ODAC → (empty)
- 47. SEJTMIL PROTI SONCU → (empty)
- 48. POUČILNIK MEHA → (empty)
- 49. POLJEZANA → (empty)
- 50. DVAJE IN DVA ZIVALI ZVEZA KOGALISTOV → (empty)
- 51. TKANINA UDORJ → (empty)
- 52. MESTO V SIBIRIJI → (empty)
- 53. JOHN NEWMAN POTROŠNIK → (empty)
- 54. MESTO V ŠKOTSKEM NA OTROK MULL → (empty)
- 55. RIMSKA VEŽA → (empty)
- 56. BALNATIN IZRAZ JAPON DOLE MEHA → (empty)
- 57. DOBE BELAVEC PZI UMREJ → (empty)
- 58. SAHOGLAS NILA → (empty)
- 59. DIREK. DIZ → (empty)
- 60. MADRISHI ŠPORTNI ULUS → (empty)
- 61. DRUDE OSCAR ELEM. MEODI → (empty)
- 62. OLEPI, SPONE → (empty)
- 63. PIZNO (UPOR V ESI) POZIV NA MIKOVANJE → (empty)
- 64. RIMSKA VEŽA → (empty)
- 65. BALNATIN IZRAZ JAPON DOLE MEHA → (empty)
- 66. DOBE BELAVEC PZI UMREJ → (empty)
- 67. OROŽJE POŠKOBNE IZB MOŠKA TME → (empty)
- 68. Z NEKO B ZBAZIVAN → (empty)
- 69. GOROKAF POŽARA DOMAČA PZITILDI → (empty)
- 70. VARNEN UGLED → (empty)